Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĚR DE DUMINECĂ 20)

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 110.—Anul LIX. Brașov, Duminecă, 19 (31) Maiŭ 1896.

Serbările dela Moscva și Francesii.

Nimic n'a atras așa de mult privirile popórelor europene în săptămâna acésta, ca serbările de încoronare din Moscva. Nicĭ că s'a mai pomenit până adĭ o mai strălucită și mai pompósă încoronare a unui Țar.

Rusia, care domnesce asupra unei poporațiunĭ de peste o sută de milióne, și care, afară de Europa, se estinde peste teritorii nemărginite în Asia, până la țermii Mărei-pacifice, este o putere a lumei, care tocmai prin aceea, că adĭ este mai impunětóre ca odiniórá, a atras, cum dice o fóiă germană, în giurul tronului Țarului pe representanții tuturor statelor europene. Nicĭ unul din aceste state însě nu a arătat atâta însuflețire pentru puternicul Țar și împěrăția sa, ca Francia.

Trimișii francesĭ, în frunte cu ambasadorul frances și cu șeful statului major general al armatei francese, au fost anume însărcinațĭ, sě nu cruțe nimic pentru a representa Francia la încoronare cu tótă pompa și strălucirea. Republica francesă a voit sě nu fiă întrecută de nimenĭ în dovedile de simpatiă și de admirațiune pentru Țarul Nicolae II. Atât representanții ei dela Moscva, cât și poporațiunea din tótă Francia au demonstrat cu ocasia încoronărei din nou în chipul cel mai vědit pentru frățietatea franceso-ruséscă.

Se înțelege de sine, că orĭ-ce demonstrațiă de felul acesta are un ascuțiș îndreptat în contra Germaniei. Președintele republicei, Faure, arată Țarului sincerile urărĭ spre fericirea lui și gloria Rusiei din partea întregei Francie, ér Țarul îĭ respunde, că era sigur de viuele simpatii ale Franciei și e fericit vědênd, că ea simte din inimă cu el în aceste momente solemne. Asemenĭ telegrame de felicitare a schimbat Țarul și cu capetele încoronate, dér nicĭ uneia nu 'i se dă atâta importanță, ca asigurărilor dintre el și căpetenia Franciei.

Sunt óre aceste asigurărĭ, atât de căldurose, tot-odată și sincere? — Cu acéstă întrebare se frământă mult foile germane, cărora, firesce, le sunt fórte neplăcute și antipatice aceste drăgostirĭ între Francesĭ și Rușĭ. Si pe când în Francia mai puținĭ se vor găsi, carĭ sě nu jure, că adĭ cel mai binevoitor amic al Franciei este Țarul Rusiei, în Germania cei mai mulțĭ ar fi gata a-se rěmășĭ pe orĭ și ce, că Rușii sě folosesc de însuflețirea francesă numai ca sě lege Francia de Rusia și sě-șĭ ducă astfel mai ușor la sfîrșit planurile politicei lor esteriore și financiare, éră Francesii se aruncă orbiș în brațele Rușilor în deșerta speranță, că aceștia le vor ajuta odată sě-șĭ rěsbune contra Germaniei.

Cu tótă acéstă credință, Germanii nu pot ascunde neliniștea, ce-i cuprinde în fața acelor dulcĭ îmbrățișărĭ dintre imperiul Țarilor și republica francesă. De ocamdată, cum dau sě se cunóscă foile din Germania, aicĭ domnesce credința și speranța, că și Nicolae II va fi părtinitor și apěrător sincer al păcei, ca tatăl sěu.

Dér acest împěrat, care are o putere atât de grozavă, ca stăpânitor absolut, este încă tiněr, numai de 28 de anĭ. Cine scie cu ce gândurĭ și sentimonte îl va afla diua de mâne? Cine scie, décă manifestațiile de simpatiă și de frățietate ruso-francesă nu vor avé odată și urmărĭ seriose și fórte amenințătóre pentru pacea lumei?

In tot casul are dreptate acea gazetă englezéscă, care dice, că împěratul Nicolae II este chiămat de provedință la un post de cea mai grea rěspundere din lume, deórece pe umerii lui zace sarcina împěrăției în așa měsură, cum nu se pomenesce în țěrile constituționale.

Incoronarea Țarului.

A treia di de Rosalii s'a făcut în Kremlinul Moscvei încoronarea împěratului și împěrătesei tuturor Rușilor. Ochii lumii întregi fiind îndreptațĭ asupra acestui mare act, vom da o descriere amănunțită a încoronării dela Moscva.

Prima încoronare înregistrată de istoria Rusiei, e aceea a marelui principe al Moscvei Ivan III. (1462—1505), și s'a făcut după ceremonialul bizantin, adus la Moscva de soția lui Ivan, principesa Sofia, nepóta ultimului împěrat al Bizanțului. Legenda pretinde, că primul încoronat a fost Vladimir Monomahul (1113—1125), dér ea nu se intemeiéză pe nimic.

In cursul vremilor, ceremonia încoronării a suferit multe modificărĭ, ea și-a păstrat însě caracterul bizantin originar.

In veacul acesta s'au făcut în Rusia cincĭ încoronărĭ: a lui Alexandru I, a lui Neculae I, a lui Alexandru II, a lui Alexandru III și acum a lui Neculae II.

Actul încoronării se săvîrșesce în Kremlin, cetățuia Moscvei, și anume în trei bisericĭ: a Inălțării Maicei Domnului (Uspenski Sobor) a S-ților Arhanghelĭ (Arhangelski Sobor) și a Bunei-Vestirĭ (Blagoveșcenski Sobor) și în marele palat al Kremlinului în care se află istorica sală Granovitaja Palata.

Biserica Inălțării Maicei Domnului se află în mijlocul Kremlinului. In acéstă biserică sunt îngropațĭ aprópe toțĭ patriarhii Rusiei (au fost dece la numěr). Relicvia cea mai însemnată a ei e o icónă a Maicei Domnului, adusă din Constantinopole, și care se crede, că a fost făcută de S-tul Luca. Rama acestei icóne și întreg iconostasul represintă bogățiĭ incalculabile.

Biserica Arhanghelilor adăpostesce rămășițele vechilor Țarĭ. Aci e îngropat Ivan cel Gróznic. Ca sfînt se cinstesce aci fiiul lui Ivan cel Gróznic, ucis ca copil, Dimitrie făcětorul de minunĭ.

Biserica Bunei-Vestirĭ e vechia biserică a Curții. Aci se cununau Țarii, aci botezau copii. Vechia strană a Țarilor se păstréză și până adĭ. Pe pěreții acestei bisericĭ sunt zugrăvițĭ în loc de sfințĭ, filozofĭ grecĭ, ca antimergětorĭ ai lui Christos.

Granovitaja Palata (zidit 1491) e vechea sală de audiență a Țarilor. Bolta acestei sălĭ, jósă, se radimă pe un singur stîlp, în jurul căruia se așédă la solemnitățĭ cele mai prețióse odóre ale tesaurului imperial.

Printr'o feréstră ascunsă d'asupra întrării, priveau în vremea veche Țarinele și principesele la festivitățile din sală, la carĭ n'aveau pe atuncĭ sě ia parte.

La aceste trebue sě mai adăogăm „Scara roșie" care duce din palat pe piață între catedrale. Scara acésta a juoat un mare rol în istoria Rusiei; pe scara asta a fost ucis falsul Dumitru; tot pe ea, la 1682, Streliții resculațĭ au ucis pe ministrul Matfeiev, pe prințul Dolgoruki și pe unchiul lui Petru cel mare. Scara roșie a avut mult timp un acoperiș bogat aurit, dér acum e descoperită.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Minte de muiere, și pace!

(Fine.)

Erau aci Pascile. Tot satul era voios. Numai în douě case era něcas de mórte; în casa Ferecatului și în casa badii George. In casa Ferecatului era něcas, că Măriuca, nevasta lui Vasilica, era dusă dela el; prin sat lățise lelea Ana vestea, că n'a fost modru sě mai trăéscă fiica ei în casa Ferecatului, că toțĭ sunt nisce ómenĭ înděrăvnicĭ, Ferecatul o purta ca pe o slujnică, Frăsina, ca sócră, nu o pàrtinea, ér Vasilica, ca bărbat, o bătea, de sta sě o omóre cu bătăile. Ómenii, vedĭ bine, ca ómenii, unii credeau, ér alții diceau: Scim noi, ce pómă bună e lelea Ana, cu ea nicĭ dracul că-i drac și sě nu se pună în simbră.

In casa badii George era și mai mare něcasul; el zăcea la pat, se îmbolnăvise de rușinea, ce i-o făcŭ lelea Ana, cât nicĭ în Vinerea de Pascĭ n'a fost la biserică sě se spovedéscă și sě se cuminece ca creștinii, nicĭ în diua de Pascĭ nu putŭ merge la biserică, când chiar și cei mai din urmă ómenĭ nu rěmân pe acasă; el zăcea dus.

Er lelea Ana cu Măriuca făceau chibzuelĭ peste chibzuelĭ, și badea George le audia din pat și ofta, de se înnădușa, neputênd dice nimic. Chibzuéla lelii Ana era așa, că ea va despărți pe Măriuca de tâlharul de Vasilica și-șĭ va aduce ginere în casă, că și așa George tot bolesce și nu-i cine purta huruiala căsii; Măriuca, brudie de minte, cum era, credea, că măsa drept are și bine dice, dér după Vasilica încă-i părea rěu, că orĭ cum îi era drag ca sufletul, dér într'o bobotă ea s'a fost dus dela el, la sfatul mamei sale, și nu voia sě mérgă înděrět până n'a veni el după ea.

Dér Vasilica, deși era cu casa numai peste drum de a ei, nicĭ ca 'n batjocură n'a dis batěr peste gard: Hai, Măriucă, acasă; ba chiar décă dicea unul-altul sě o cheme, el rěspundea: Ba io, c'a da ea cu capul de gard, atuncĭ apoi va avé ea de ce se bocĭ. De-a fi sě fim la olaltă, va veni frumușeluc și n'a asculta de melița mânesa; de unde nu, — largă-i lumea, ducă-se câte dile a crescut, că și io mi-oiŭ mai afla, ce mi-a fi împărtită.

Badea George gemea în pat, mintenĭ îl apucau înădușelĭ și tusă, cu mâncarea nime nu-l îmbulzia prea tare, dér și când îl îmbia, nu putea mânca mai nimic, și cât mânca, îi sta 'n rânză și-i făcea și mai marĭ durerĭ. Nicĭ nu putea sě-i fiă mai bine, când de dimineța până séra audia pe lelea Ana, cum bătea din gură ca o meliță: Te despart, draga mamii, și-mĭ aduc ginere 'n casă, care sě facă cum dic eu, că a mea-i casa și moșia, nu a boleacului ěstuia!

La trei sěptěmânĭ după Pascĭ badea George închise ochii pe veciă. Inainte de mórte a chiămat la sine pe fiu-s'o Niculae cu pe nevasta lui și cuscrii lui, morarul cu morărița, pe Ferecatul cu lelea Frăsina, și pe Vasilica și pe Măriuca. De fața era și lelea Ana, — ea se bocea, drag Dómne, după bărbat, de gândeai, că piere lumea.

Și numai atâta putŭ dice badea George: Eu mě sting dragii mei, iertați-mě de v'am greșit ceva, ca iertat sě merg înaintea lui Dumnedeu. Tu, Măriucă, mergĭ la bărbat, c'a fi bine. Și învěțațĭ și pe puiŭ de șerpe, ca sě nu facă gâlcévă din nimica... Toțĭ au dis: Dumnedeu sě-l ierte!

Și l'a iertat Dumnedeu pe vecĭ, a murit, l'au îngropat, l'au jălit, dér lelea Ana nu lăsă pe fată sě mérgă la bărbat: Vie el aci, de vré sě te aibă muiere, că are tot ce-i cere inima, dér eu slujnică la Ferecatul nu te las. Te despart mai bine și-mĭ aduc ginere în casă pe cine voiŭ voi eu, că la bine cine n'a trage? Și Măriuca credŭ, și se lăsă sě-o pórte măsa de nas, în loc sě fi ascultat de tată-s'o, care cu glas de limbă de mórte i-a fost lăsat, ca ea sě mérgă la bărbat.

Vědênd Ferecatul, că nu-i vine nora, trimise pe Vasilica la părintele sě-i spună așa: Părinte, sunt cununat după lege cu Măriuca Anii lui George, ea-i dusă din postul-mare la măsa, fi bun adună curatorii și-o chiamă înainte sě se mărturiséscă: vré sě vină înapoi, orĭ vré sě se despartă de mine, după cum se laudă măsa? De vré sě vină, nu-mi âmble cu marafeturĭ, că-i vremea lucrului,

In cele din urmă trei ḑile înainte de încoronare, părechea imperială stă retrasă în palatul Alexandru din parcul Nescupcini, pe malul Moscvei. Impĕratul și împĕrătésa postesc în aceste ḑile, nemâncând decât legume și pescĭ, pentru ca sĕ se pótă spovedi și împărtăși la încoronare.

In aceste ḑile se sfințesce la arsenal noul drapel al imperiului, făcut din mătase grea de colórea aurului vechiŭ, pe care e cusut vulturul cu două capete încunjurat de armoariile imperiului. Datele principale din istoria ruséscă sunt însemnate pe steag.

Tot în aceste ḑile, trupe de crainicĭ călărĭ, îmbrăcațĭ în bogate costume și însoțițĭ de detașamente de cavalerie, cutrieră orașul și vestesc ḑiua și ceasul încoronării.

In ajunul marei ḑile, părechea imperială se mută în marele palat din Kreml și face rugăciunĭ în capela de casă a vechilor Țarĭ.

In ḑiua încoronării, des-de diminéță, înaltul cler al întregului imperiu se adună în biserica Inălțării Maicei Domnului. La 7 ceasurĭ 21 de tunurĭ anunță, din turnul tainic al zidului Kremlinului, începutul festivităților.

Majestățile Lor intră mai întâiŭ în sala Andrei, sala tronului, și se așéḑă un minut pe tronurĭ. Apoi se ridică și trec prin lungul șir de sălĭ ale palatului, în carĭ demnitarii înalțĭ ai Statului formézǎ spalier, îndreptându-se spre scara roșie, unde-i așteptă un baldachin purtat de 16 adjutanțĭ generalĭ; sub baldachin, împĕratul și împĕrătésa sunt însoțițĭ de câte doi asistențĭ, conform unui vechiŭ obiceiŭ, după care Țarii de demult nu se arătau nicĭodată în public decât sprijinițĭ de doi boierĭ. MM. LL. sunt precedate de înaltii funcționarĭ, carĭ duc insigniile imperiului: coróna cea mare și cea mică, sceptrul, mĕrul imperiului, mantiele de încoronare, sabia imperiului, pecetea imperiului, stégul imperiului și lanțul de diamante al ordinului Sfîntului Andrei.

La scara catedralei insigniele imperiului sunt stropite cu aghiazmă de către un archiepiscop și apoi așeḑate pe o masă la drépta tronurilor.

Metropolitul Moscvei salută la ușa bisericei, pe părechea imperială, care sărută crucea și e stropită cu aghiazmă. Sub cupola cea mare a bisericei, între cei 4 stîlpĭ, carĭ o suportă, se ridică o estradă înaltă, la care duc două-spre-ḑece scărĭ. Pe acéstă estradă, sub un baldachin, sunt așeḑate cele două tronurĭ: al lui Mihail Feodorovicĭ, primul Romanov, pentru Țarul, și al lui Alexei Mihailovicĭ, al doilea Romanov, pentru Impĕrătésa. Amêndouĕ tronurile sunt acoperite cu nenumĕrate pietre scumpe. Pe scările estradei stau crainicĭ, oficerĭ ai cavaleriei de gardă și funcționarĭ înalțĭ.

După-ce părechea imperială s'a așeḑat pe tronurĭ, unul din metropolițĭ urcă treptele și ține către Țar o cuvêntare cerêndu-i sĕ mărturiséscă în public credința bisericei ortodoxe. După ce face acésta, Țarul se ridică, doi metropolițĭ îi pun mantia încoronărei pe umerĭ, și îi atêrnă cordonul S-tului Andrei, apoi însu-șĭ ia coróna, și-o pune pe cap, ia sceptrul în mâna dréptă și mĕrul imperiului în mâna stângă și se reașéḑă pe tron.

O scurtă pausă. Impĕratul strigă pe împĕrătésa, care îngenunchiézǎ înaintea lui, își ia coróna de pe cap, atinge cu ea fruntea împĕrătesei, apoi îi așéḑă pe cap coróna cea mică. Metropoliții îmbracă pe împĕrătésa cu mantia încoronărei.

In tótă vremea, în biserică se intonéză cântărĭ bisericescĭ.

MM. LL. se așéḑă din nou. Un preot cetesce întregul titlu al împĕratului, 1,600 de clopote sună în acest moment și se trag 101 loviturĭ pe tun. Toțĭ cei din biserică se închină de trei orĭ către părechea imperială.

După ce membrii familiei felicită pe MM. LL., împĕratul îngenunchiă și spune o rugăciune, urmată de altă rugăciune spusă de un metropolit. Toțĭ cei de față îngenunchéză.

Impĕratul descinge apoi sabia, cobóră treptele urmat de împĕrătésă și se duce la ușa din mijloc a altarului (ușa Țarului). Aci un metropolit miruesce pe Țar pe frunte, pe ochĭ, pe nărĭ, pe buze, pe urechĭ, pe fața și pe dosul mânilor; pe împĕrătésă o miruesce numai pe frunte. Apoi împĕratul ia cuminecătura după datina preoțéscă, ér împĕrătésa după datina laică. Părechea imperială se urcă din nou pe tron și cei de față se închină érășĭ de trei orĭ către cei încoronațĭ și unșĭ.

Impĕratul și împĕrătésa părăsesc apoi biserica, intră sub baldachin și, pe o punte anume făcută, se duc în biserica Arhanghelilor și în aceea a Bunei-Vestirĭ, unde se rógă câte-va minute. La intrarea în aceste biserici, Țarul depune coróna, sceptrul și mĕrul imperiului, pe carĭ le ia din nou la eșire.

Dela Buna-Vestire, cortegiul se îndréptă spre scara roșie, de pe a căreia ultimă tréptă de sus MM. LL., după un vechĭ obiceiŭ, se închină de trei orĭ spre popor. In sala Andrei, părechea imperială depune insigniele încoronării și se retrage spre a odihni puțin.

*

După ce s'a terminat ceremonia încoronărei Țarului Nicolae II și a Țarinei în chipul cum este descrisă mai sus a urmat prânḑul.

Prânḑul festiv îl luară Majestățile Lor în palatul Granowitaja. Părechea imperială percurse calea dela Kreml până la Granowitaja în procesiune și în ornatul de încoronare. Ajunșĭ în sala palatului, Majestățile Lor urcară tronul unde sub un baldachin era așternută o masă cu trei tăcâmurĭ, numai pentru Impĕratul, Impĕrătésa și Impĕrătésa mamă. La un semn dat de împĕratul, ministrul de finance predete împĕrătesselor medaliele bătute din incidentul încoronărei, carĭ se împărțiră apoi și altor persóne asistente. Prânḑul fû binecuvêntat de Metropolitul din Moscva. In decursul prânḑului marele păharnic ridică, între salve de tunurĭ, un toast în sănĕtatea Țarului, a familiei sale, a clerului și poporului.

După finirea prânḑului Țarul își puse érășĭ coróna pe cap și întrégă procesiunea plecă înderĕt la Kreml, unde Majestățile se retraseră în odăile lor, ér persónele invitate la curte se așeḑară la prânḑul așternut în corturile din curtea Kremlului.

Pe piața „roșiă“ a Kremlului se putea vedé un amestec admirabil de popóre. Lângă representanții Rusiei și Poloniei îmbrăcațĭ în haine negre și roșie, stetean Kirghișĭ cu cușmele lor de piele, Batumĭ cu turbane, Turcomanĭ armațĭ cu iatagane și pumnale, Taurĭ și Grusĭ, Tartarĭ și Caucasianĭ în haine bogate și împodobite cu pietri scumpe; apoi Ostjacĭ și Siberianĭ cu blanele lor scumpe; Chinezĭ și Coreanĭ în vestminte de mĕtase. Representanții aprópe ai tuturor popórelor de pe două continente au luat parte la ceremoniile încoronărei puternicului Țar.

Manifestul Țarului.

Étă ce se ḑice în manifestul, ce l'a dat Țarul Nicolae II cu prilegiul încoronării:

„Cu ocasia încoronării nóstre și a funcțiunei ce am primit prin grația lui Dumneḑeu, rugăm cu sinceritate pe Dumneḑeu sĕ binecuvênteze domnia nóstră pentru binele mult iubitei nóstre patrii și pentru ca sĕ ne susție în îndeplinirea dorinței nóstre sfinte, de a desvolta în mod credincios în patria nóstră credința, bunele moravurĭ și operile de civilisațiune“.

„Recunoscênd, că toțĭ supușii noștrii credincioșĭ trebue sĕ se bucure la acéstă serbare comemorativă, mai cu deosebire în ceea ce privesce pe aceia carĭ au fost lovițĭ fiă din propria lor greșală, fiă din uitarea datoriilor lor, urmăm sfaturile inimei nóstre și decretăm o *amenstie* pentru aceia carĭ sunt în întârḑiere cu plata dărilor lor în Rusia européna și în Polonia. *Darea de pĕmênt se reduce la jumĕtate pe timp* de 10 anĭ. Se șterg amenḑile séu datoriile către stat. *Se amnestiază aceia carĭ sufer condamnațiunĭ pentru greșelĭ ușóre*, afară de furt, faliment fraudulos, uzură etc.

Exilații din Siberia pot alege după 12 anĭ dela sosirea lor acolo un domiciliŭ într'un ținut afară din Siberia, apoi după alțĭ 10 anĭ se vor putea stabili unde vor voi, afară de Petersburg și capitalele ținuturilor.

Făcĕtorii de rele internațĭ în Siberia séu în ținuturile depărtate sunt amnestiațĭ iertându-li-se a *treia parte a pedepsei lor*; același lucru și pentru condamnații la munca silnică. *Munca silnică pe viéță se reduce la 20 de anĭ.*

Ministrul de interne și acela al justiției sunt însărcinațĭ sĕ propue *reducerile de pedepse*, afară de amnestie, în favórea *prisonierilor politicĭ*, carĭ sunt demnĭ de aceste reducerĭ. Vor presenta de asemenea un raport în privința restituirei drepturilor civile exilaților, carĭ au o conduită minunată.

Crimele politice, carĭ nu sunt prescrise de lege, nu se vor mai pedepsi décă dela comiterea lor au trecut deja 15 anĭ.

Participanții la rĕscóla din Polonia, carĭ n'au comis crime de drept comun, vor depune jurămênt de credință și se vor întórce în patria lor. In timp de 3 anĭ vor fi pușĭ sub supravegherea poliției.“

10 Maiŭ în Bucurescĭ.

Étă după „Monit. Ofic.“ cum s'a serbat aniversarea încoronării în capitala României:

Vinerĭ, 10 Maiŭ st. v. 21 tunurĭ, trase în revĕrsatului zorilor, au vestit Capitalei a 30-a aniversară a suirei pe Tron a M. S. Regelui și a 15-a a încoronărei.

La órele $10\frac{1}{4}$, 101 tunurĭ anunță pornirea dela Palat la Mitropolie a M. M. L. L. Regelui și Reginei, într'o trăsură de galǎ, înhămată cu 4 cai, și escortațĭ de un numeros stat-major, de adjutanții regalĭ și de divisionul de gendarmĭ. Micul principe Carol și mica principesa Elisabeta au urmat trăsura regală până în dreptul palatului justiției.

In tot lungul stradelor erau așeḑate trupele din garnisónă, sub comanda d-lui general de divisie Arion, comandantul corpului II de armată; ér pe ambele laturĭ ale bulevardului Elisabeta, elevii scólelor superióre și secundare din capitală. Pe strade, la ferestre și pe balcóne, împodobite cu stégurĭ, covóre și ghirlande de verdéță, o numĕrósă mulțime saluta cu respect pe Majestățile Lor.

La órele $10\frac{1}{2}$, Regele și Regina ajung la Metropolie, unde sunt întêmpinațĭ, la intrarea în biserică, de I. P. S. S. Metropolitul Primat, încongiurat de înaltul cler, care presentă M. S. Regelui Crucea și Evanghelia, apoi de d-nii miniștri, de înaltele corporațiunĭ și funcționarĭ ai Statului, generalĭ etc.

---

de unde nu, — dee-mĭ scrisóre de despărțăniă, sĕ-mĭ caut de cap.

Și se duse Vasilica la părintele și-i spusă, ca de pe carte, tot năcasul, și-i spuse și din ce le veni pricina, și părintele îl mângâiă așa: „Fĕtul meu, eu v'am legat de-olaltă ca sĕ nu vĕ desleg, dér de n'a fi rĕnduită dela Dumneḑeu ca sĕ fițĭ laolaltă bărbat și muiere, după cum v'ațĭ legat înaintea altarului, lumea-i mare, tu-țĭ vei căpĕta muiere și ea bărbat, care cum va fi vrednic“.

Îndată a treia ḑi chiămă părintele curatorii laolaltă și le spuse, că uite ce-i și cum cu Vasilica Ferecatului.

— „Décă-ḑĭ scim, părinte și scie tot satul“ grăi curatorul primar.

— „Apoi bine că scițĭ, acum o sĕ vină și ei îndată înainte și vom chibzuì, dór i-om puté împăca, în pĕcate, că-i rușine sĕ stee ei ca cei rĕtăcițĭ: unu 'ntr'o parte, altu 'n-tr'alta“.

— „Vom cerca, părinte, și pace era lesne de făcut, ba nicĭ gâlcéva nu se făcea, de mergea Ana unde s'a dus bietul George, bărbatu-s'o, dér până-i ea vie — pace în casa copiilor ei nu va fi, că gura și nĕravul ei a băgat și pe bietul George sub gliă. Dumneḑeu sĕ-l odinéscă și mâie pe unde a 'nsera“.

Așa grăi un curator. Atuncĭ vĕḑură, că intră și fĕtul (crâsnicul) cu cei împricinițĭ. Mai 'nainte mergea badea Ferecatul povestind cu fĕtul, după ei mergea Vasilica, ér hĕt înapoi venia încet, de numai cât clătea, lelea Ana, învĕțând pe Măriuca ce sĕ ḑică, și bătêndu-i perele sĕ plângă când va plânge și ea, ca și cum n'ar fi avut vreme destulă.

Ajungênd acasă la preotul, unde erau curatorii adunațĭ, preotul le ținù o cuvêntare înțeléptă, ca sĕ chibzuéscă bine ce fac, că nu-i lucru de glumă a judeca o trébă atât de gingașă, apoi începù cu întrebările. Mai întâiŭ întrebă pe Vasilica:

— „Spune, fĕtul meu, de ce țĭ-ai alungat nevasta, cu care te-am cununat înaintea altarului?“ Ér Vasilica rĕspunse așa:

— „Domnule părinte și cinstițĭ curatorĭ bisericescĭ! Eu muierea nu mi-am alungat'o, că n'am luat'o s'o alung, ci am luat'o sĕ țin casă cu ea și sĕ trăesc cu ea în bine și în rĕu, dér măsa a făcut tótă neînțelegerea și gâlceava ce-i între noi, măsa a celuit'o acasă. Eu, de vre ea, și acum o primesc, și mĕ leg, că din partea mea cuvênt legănat n'a auḑi; dér apoi și ea sĕ fiă cum se cade și sĕ nu asculte de sfaturile mânesa, că n'or duce-o la bună; décă însĕ nu-i place și nu-i place de mine și de casa mea, atuncĭ silă nu-i fac, îi dau drept sĕ se mărite după cine a vré, ér ea sĕ-mĭ dea drept sĕ iau pe cine m'a îndrepta Dumneḑeu, că fără muiere nu pot fi“.

Curatorii clătiau din cap în chip, că drept a grăit, și că dóră și ei sunt de aceea părere. Ér preotul grăi:

— „Spune dumniata, Măriucă, de ce țĭ-ai lăsat casa și bărbatul și te-ai dus fără pic de pricină la mama dumitale, de care te-ai fost despărțit pe veciă, când ai dat mâna cu Vasilica? Nu-țĭ aducĭ dumniata aminte, cum am cetit când v'am cununat: c'a lăsa omul pe tatăl sĕu și pe mumăsa, și se va lipi de muierea sa, și vor fi amêndoi un trup?“

— „Așa vrem și noi, domnule părinte și cinstițĭ curatorĭ“, ḑise lelea Ana de după ușă, „ca sĕ lase Vasilica pe tatăl sĕu și pe mamăsa și sĕ vină la noi; atuncia-i scriptura deplin, și fata mea n'a fi de batjocură la nime“.

— „O, ho!“ grăi părintele, „pe d-ta lele Ană nu te-a întrebat nime nimic, decĭ fii bună tacĭ; sĕ-mĭ spună Măriuca: De ce te-ai dus dela Vasilica?“

Ér ea prinse a se bocĭ, că o tot boldea lelea Ană, ér de-acasă și de pe drum o învĕțase, că sĕ prindă a se bocĭ când va boldi-o. Prinse decĭ a se boci Măriuca și tot bocindu-se a borborosi: „Că... nu m'așĭ fi dus, dér... m'a tras de pĕr și a ḑis, că mama nu are ce căuta la noi, și... nu m'a lăsat sĕ pun stativile la mama, ér la ei nu se vede bine 'n casă la țĕsut...“

— „Uitați-vĕ, dragii mei“, ḑise părintele, „eu vĕd de aci, că tótă neînțelegerea vóstră vine dintr'o nimica 'ntregă, nu âmblațĭ cu de-aceste, că numai vĕ facețĭ de vorbă la ómenĭ și de pĕcat înaintea lui Dumneḑeu.

După Te Deum, Regele a primit defilarea gardei de onóre, compusă din o companiă din regimentul 1 geniu cu drapel și musică, care se afla așeḍată în curtea Metropoliei. In urmă, Regele încălecă, și însoțit de toțĭ d-nii generalĭ, de d-nii atașațĭ militarĭ pe lângă Legațiunile Puterilor străine, de adjutanții regalĭ și de o numĕrósă suită pornesc spre bulevardul Universității, urmat de trăsura, în care se efla M. S. Regina.

In momentul când Regele Se apropiă de flancul drept al trupelor, d-l general Arion întêmpină pe Suveran și-i înmână raportul. M. S. Regina, ajungênd în fața Universității, Se coborî din trăsură și luà loc în pavilionul într'adins construit, unde se aflau D-nii miniștri cu dómnele, d-nii președințĭ ai Corpurilor legiuitóre și d-nii membrii ai corpului diplomatic cu dómnele. D-l primar al Capitalei a oferit M. S. Reginei un frumos buchet de florĭ. Inalții demnitarĭ ai Statului și un fórte numĕros public de distincțiune ocupau tribunele, ridicate la drépta și la stânga statuei lui Mihaiŭ-Viteazu și d'alungul fațadei palatului Universităței.

M. S. Regele, încongiurat de numĕrósa Sa suită, Se așédă înaintea statuei lui Mihaiŭ-Viteazu.

După ce scólele publice au trecut pe d'inanitea Suverannlui, a început defilarea armatei, în ordinea următóre:

Comandantul corpului II de armată cu statul sĕu major;

Musicele trupelor din paradă;

Oficierii din garnisónă fără trupă și oficierii de reservă;

Două companii a scólei de oficierĭ;

Divisiunea preparatóre a scólei speciale de artilerie și geniu;

Scóla militară de administrație;

Scóla de podurĭ și șosele;

Comandantul divisiei IV de infanterie cu statul sĕu major;

Batalionul Nr. 3 vênĕtorĭ;

Regimentul Mihaiŭ-Viteazu Nr. 6 (trei batalióne);

Regimentul 4 Ilfov Nr. 21 (trei batalióne);

Regimentul 5 Ialomița Nr. 23 (un batalion);

Regimentul 1 geniu, (două batalióne);

Inspectorul general al artileriei;

Comandantul artileriei corpului II de armată;

Regimentul Nr. 2 cetate (12 companii);

Compania lucrătorilor arsenalului;

Compania de pompierĭ;

Regimentul Nr. 2 artilerie (6 baterii, din carĭ una de munte);

Regimentul Nr. 6 artilerie (5 baterii);

Regimentul Nr. 10 artilerie (5 baterii);

Escadronul Nr. 2 tren (6 secții);

Comandantul brigadei II de roșiori;

Regimentul Nr. 4 roșiorĭ (4 escadróne;

Comandantul brigadei II călărașĭ;

Regimentul Nr. 3 călărașĭ (4 escadróne);

Divisionul gendarmĭ călărĭ (două escadróne).

Defilarea și ținutat rupelor fiind bună, M. S. Regele a binevoit a arĕta D-lui comandant al corpului II de armată Inalta Sa mulțumire.

După sĕvêrșirea defilărei, Maiestățile Lor s'au întors la Palat în mijlocul uralelor entusiaste ale mulțimei, care arunca florĭ.

La óra 1 p. m., Maiestățile Lor au primit felicitările consiliului de ministrii, cu care ocasiune D. președinte al consiliului a ținut următórea cuvêntare:

Sire! România întrégă serbéză astăḍĭ trei-ḍecĭ de anĭ de domniă a Maiestăței Vóstre, trei-ḍecĭ de anĭ de consolidare și de progres, trei-ḍecĭ de anĭ de întărire și de înălțare, trei-ḍecĭ de anĭ în carĭ munca pacĭnică a cetățénului și vitejia rĕsboinică a ostașului au luptat pe întrecute pentru a asigura viitorul patriei.

Românii se uită cu mândriă spre aceștĭ trei-ḍecĭ de anĭ, binecuvêntând ḍiua de 10 Maiŭ 1866, în care Maiestatea Vóstră ațĭ rostit inimósele cuvinte: „Cetățén astăḍĭ, „mâne, de va fi nevoiă, soldat, Eu voiŭ „împărtăși cu voi sórta cea bună ca și pe „cea rea. Din acest moment totul este co„mun între noi. Credețĭ în mine, precum „Eu cred în voi“.

Asemenea cuvinte, prin carĭ viéța Domnitorului se lega și se identifica cu viéța poporului, nu se andise rĕsunând în patria nóstră din timpurĭ străvechĭ. Aceste cuvinte au fost vestitóre de o domniă fericită și gloriósă, a căreia fapte marĭ istoria le-a înregistrat — înălțarea la loc de onóre a numelui României și a renumelui poporului român.

Incertitudinea în care era învăluit viitorul nostru a dispărut, și sub umbra stabilităței, producĕtóre a pacei interne, națiunea a reînviat. Lĕpădând unul câte unul lanțurile ce-i încătușeau mișcările, națiunea a căpĕtat din nou consciința de sine și încrederea în sine. Puterile ei vioi s'au desvoltat, ea s'a întărit; muncă temeinică a dat róde neașteptate.

In acest mers înainte, poporul român scie cât datoresce înțelepciunei și prevederei virtuților și vitejiei Regelui sĕu, care a stat cârmaciŭ iscusit și neadormit la locul înalt ce-l ocupă.

Sire! Sĕ dea A Tot Puternicul ca, înçungiurat de prea grațiósa și prea iubita nóstră Regină, de Moștenitorul Tronului și de Augusta sa familiă, sĕ domnițĭ încă mulțĭ și fericițĭ anĭ, mărind gloria Maiestăței Vóstre și a Regatului.

Regele a binevoit a rĕspunde, mulțumind consiliului de ministri pentru căldurósele urărĭ, ce îi aduce cu ocasiunea acestei ḍile, în care se împlinesc 30 anĭ de domniă, — urărĭ carĭ sunt nouĕ doveḍĭ de iubire și de devotament, cu carĭ țéra încungiură Tronul.

Dela congresul Ligei.

Duminecă și Lunĭ, în sĕrbătorile Rosaliilor, s'a ținut, precum scim, în Bucurescĭ congresul Ligei. A fost o mișcare viuă pentru acest congres, căcĭ nemulțămirea cu mersul lucrurilor în Ligă și cu purtarea comitetului a fost mare. Au și fost fórte agitate și chiar furtunóse desbaterile în ședințele congresului.

Incă la început membrii vechiulu comitet, — dintre carĭ, după ce au dimisionat mai de mult d-nii I. C. Grădișteanu și M. Balș, ér în urmă d-nii G. C. Cantacuzino, V. A. Urechiă și censorul Cesianu, au rĕmas numai patru — s'au opus împreună cu partisanii lor propunerii de a se alege o comisiă verificătóre, care sĕ eschidă pe acei delegațĭ, carĭ n'au fost alesĭ în regulă. Cu tóte acestea propunerea s'a primit cu 59 contra 48 voturĭ. D-nii Sĕulescu și Disescu au declarat apoi, că în urma acestui vot, comitetul trebue sĕ demisioneze. Mare sgomot și protestărĭ. Președintele V. A. Urechiă închide ședința.

In ședința a doua s'a cetit raportul comisiunei verificătóre și s'a constituit congresul. D-l Urechiă a cetit apoi raportul sĕu anual, în care, afară de partea istorică, a arătat între altele, că nu era înțelegere în comitetul Ligei, și că în timpul din urmă mulțĭ din membrii lui, fiind prea ocupațĭ, nu mai veneau la ședințe, așa că activitatea Ligei începù sĕ lânceḍéscă. In fine declară d-l Urechiă, că fiind bolnav, șĭ-a dat dimisiunea.

Se alege președinte ad hoc d-l Stroe Belloescu din Bêrlad, care propune sĕ se voteze mulțămire d-lui V. A. Urechiă.

Se cetesce apoi raportul censorilor asupra stării cassei și se arată, că din anul de mai înainte au rĕmas 11,000 lei neîncassațĭ; s'au încassat 40,756 lei; cheltuielĭ 47,184 lei; saldo în cassă 4571 lei; deposit în bonurĭ 9500 lei. Prin urmare averea de aḍi a Ligiei este de 14,071 lei. In anul premergĕtor s'au fost încassat cu 100,000 lei mai mult (!)

Acum a urmat discusiunea cea mai înfocată asupra cestiunei, décă comitetul central al Ligei mai posede încrederea congresului, orĭ nu. D-l G. C. Dobrescu critică aspru activitatea lui; cetesce o circulară adresată către secțiunĭ, în care se ḍice, că deórece grațiarea celor condamnațĭ în procesul memorandului e privită drept începutul unei împăcărĭ cu Ungurii, Liga și-a curmat acțiunea de pănă acum și a întrerupt raporturile cu ḍiarele străine.

Propune sĕ se dea *vot de neîncredere* comitetului Ligei. D-nii Vlădescu, profesor universitar, și I. Grădișteanu susținu propunerea d-lui Dobrescu. Membrii din comitet Delavrancea și Periețianu-Buzĕu ḍic, că moțiunea trebue sĕ se voteze cu două treimĭ a voturilor; biroul și alții susțin, că majoritatea absolută, adecă jumĕtate plus unul, este de-ajuns. Contra acésta protestéză din nou d-nii Periețeanu și Delavrancea și părăsesc congresul cu alțĭ vre-o 20 membri. Moțiunea de neîncredere se pune la vot și se primesce cu 57 voturĭ contra 10; 4 bile albe.

In urmă vorbesce d-l Ionel Grădișteanu, arătând, că după primirea votului de blam, Liga nu mai are comitet. Cere sĕ se procédă la alegerea întregului comitet. Invoindu-se congresul cu acésta, se procede la alegerea comitetului și se aleg cu 57—60 de voturĭ următorii d-nĭ în comitet:

Ionel *Grădișteanu*, deputat; M. *Vlădescu*, profesor universitar; C. *Disescu*, prof. universitar; Dr. Al. *Obrejia*, prof. univers.; D. *Nenițescu*, advocat; Dr. *Stoicovici*, medic; C. *Rădulescu-Motru*, profesor; D. A. *Florescu*, proprietar; *Miculescu*, student.

Censorĭ: d-nii colonel D. *Anghelescu*, Eremiu *Popa*, și colonel *Orleanu*.

D-l I. Grădișteanu mulțumesce pentru alegere și propune de-a se alege d-l V. A. *Urechiă*, președinte de onóre al Ligei. Propunerea se votéză.

După acésta congresul se închide.

*

Membrii fostului comitet nu s'au supus pănă acuma hotărîrilor congresului și au publicat un „protest“, în care ḍic, că votul de neîncredere al congresului trebuia adus cu două treimĭ din numĕrul membrilor votanțĭ ai congresului, pentru-că ar fi o cestiune personală, care, după statute, nu putea fi adus numai cu majoritate absolută. Declară tot-odată, că nu vor sĕ recunóscă legalitatea procederei la alegerea intregului comitet și a censorilor, și că vechiul comitet a fost ales în 1895 pe timp de doi anĭ, așa că puterile și îndatoririle lui trebuiau sĕ înceteze numai în Maiŭ 1897.

Congresul însĕ n'a considerat votul de neîncredere ca cestiune personală, ci ca un vot adus în contra întregului comitet și a activității lui, care, nefiind aprobată de congres, a adus cu sine neapĕrat alegerea unui nou comitet.

Noul comitet a mers decĭ la localul Ligei, ca sĕ ia în primire actele și cassa Ligei. Aicĭ au întâlnit pe d-l Periețeanu-Buzĕu, care a declarat, că n'are mandat de-a preda actele și cassa, și s'a depărtat.

Noul comitet însĕ a procedat la constituirea sa, alegênd președinte al Ligei pe d-l *Ionel C. Grădișteanu*, vice-președinte pe d-l *M. Vlădescu*, cassier pe d-l *D. Nenițescu*, secretarĭ pe d-nii: A. D. *Florescu* și *Rădulescu-Motru*. Tot-odata comitetul a ales o comisiune pentru redactarea unui manifest, pe care-l publicăm mai jos.

Eu așĭ ḍice așa, că dumniata Măriucă sĕ mergĭ la bărbat, că are casă și masă și are agonisită multă, nu póte âmbla prin sabóre. Ér d-ta, Vasilică, sĕ fi mai îngăduitor cu Măriuca, că-i tinĕrucă, ér d-ta eștĭ cap de bărbat și trebue sĕ fi mai cu minte și mai îngăduitor; ia-o cu frumosul și cu binișorul, mai lasă-o și pe la măsa din când în când, și fițĭ ca ómenii și ca creștinii.

— „Așa ḍicem și noi“, rĕspunseră curatorii.

— „Eu vrĕu s'o iau înapoi“, rĕspunse Vasilică, „numai sĕ fiă cu trébă bună și sĕ n'asculte de sócra, că n'o duce la bine“.

— „Eu nu-mĭ mai las tata de batjocură la mine, o despart și pace și sănĕtate, ea s'a mărita după cine oiŭ vré eu, ér Vasilica și-a lua una, care sĕ fiă slujnică la tată-s'o și la mumă-sa, că Măriuca mea sciu că nu i-a fi în vecĭ!“

— „Ér rĕspunḍĭ domniata“, grăì părintele, „de ce nu lașĭ pe Măriuca sĕ grăéscă? Ḍi domniata, Măriucă, ce gând ai, mai mergĭ la Vasilica, orĭ ba?“

— „Cum a vré mămuca“, rĕspunse Măriuca.

Preotul și curatorii se încercară tel și formă sĕ-i împace, toțĭ s'ar fi învoit, dér lelea Ana nu voia odată cu capul sĕ audă de împăcăciune, numai décă Vasilica va lăsa pe tatăl sĕu și pe mumăsa și va veni ginere la ea 'n casă; ér Ferecatul și Vasilica la una ca asta nu se învoiră și nu se putură învoì, că Ferecatul avea numai un fecior, pe Vasilica, și avere avea frumósă; afară de aceea sciau ce gură bună are lelea Ana, decĭ mai bine ar fi mers în Țéra Tătarilor, decât sĕ șéḍă în casa ei!

Așa-déră se depărtară dela casa preotului fără altă ispravă, decât că lelea Ana a tudumănit, că ea începe proces de despărțire.

Și lelea Ana se ținù de vorbă; vêndù doi boi rĕmașĭ de badea George, merse cu banii la d-l protopop și începù proces de despărțire. Banii, veḍĭ bine, nime nu-i mai desprețuesce atât de tare, sĕ nu pună mâna pe ei, când îi sunt de-a îndĕmână. Așa era și d-l protopop, om ca toțĭ ómenii, cu lipsă de banĭ și cu voiă bună când vedea, că-i vin de unde n'avea nădejde. Primesce banii și începe procesul.

Dér lelea Ana i-a spus sfinției sale, că și de-ar mai vinde doi juncĭ și 20 de oi, nu-i pasă, numai sĕ-i arate la feciorul Ferecatului, că-șĭ desparte fata de el și-i capătă alt bărbat, mai ales decât el. La pornirea procesului, sfinția sa a spus lelii Ane, că fără pricină nu se póte face despărțirea, și adecă de nu va puté adeverì, că Măriuca numai silită s'a dus după Vasilica.

Atâta-i fù destul lelii Ane; numai atâta voia sĕ scie, că din ce pricină se pot despărți cei cununați, și îndată-i plesnì prin minte ce rĕspuns are sĕ dee:

— „Am silit'o, sfinția ta, am silit'o eu și bărbatul meu, fiă iertat, că am gândit, că bine facem c'o dăm după un fecior bogat, care-i singur la părințĭ, dér acum vĕd, că rĕu am făcut, că nicĭ de o aruncam în foc, nu era în loc mai rĕu decât în casa Ferecatului; bărbatul meu a și murit de părere de rĕu, c'o silit'o, a căḍut biata de ea cum ḍice cântecul:

Am picat în aspru loc
Cum pică lemnul pe foc“.

Și de aceste scia multe lelea Ana.

Așa făcù sfinția sa scrisorile, și adunà sobóre peste sobóre, și lelea Ana tot vindea din vite și înfunda banĭ pentru sobóre, pănă nu mai rĕmase nicĭ cu o códă de vită la casă. Atuncĭ în urmă, după ce ea jurà, că atât ea, cât și badea George ar fi silit pe Măriuca sĕ mérgă după Vasilica, căpĕtà cartea de despărțire, și Vasilica, de părere de rĕu, numai decât luà pe cea mai frumósă fată din sat, cu care, între noi fiă ḍis,— cuvênt legănat n'a avut nicĭ el, nicĭ părinții lui.

Dér sĕ vedem noi de lelea Ana și de Măriuca ei. Cu falĕ-șĭ bătea lelea Ana pieptul și gura: Am despărțit pe Măriuca de satana, sĕ vĕ arăt, ce bărbat o sĕ-i capĕt eu, că la bine cine n'a trage? Dér Măriuca tăcea și plângea de multe-orĭ, când vedea numai peste drum dela ei pe

Manifestul noului comitet al Ligei.

Noul comitet al Ligei culturale publică următorul manifest:

Cătră membrii Ligei.

Congresul „Ligei pentru Unitatea Culturală a Românilor“, întrunit în dilele de 12 şi 13 Maiŭ a. c., în capitala ţĕrei, ne-a încredinţat conducerea Ligei.

Scopurile Ligei sunt clare şi în de-obşte cunoscute.

Limba şi interesele unităţei nóstre culturale sunt adĭ mai ameninţate ca orĭ când.

In faţa primejdiilor marĭ şi numĕróse, carĭ pun în pericol însa-şĭ basa esistenţei nóstre etnice, Liga trebue considerată ca o puternică pavĕză de apĕrare a limbei şi culturei Româneşcĭ.

Atacurile sistematice ale adversarilor noştri comunĭ, ne impun consolidarea Ligei, ca ea sĕ pótă deveni ast-fel capabilă de a rĕspunde aşteptărilor generale.

Profund convinşĭ, că pentru ajungerea acestui scop, Liga pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor trebue sĕ fiă un teren comun de întêlnire şi de activitate patriotică pentru toţĭ Românii, **noi, membrii comitetului esecutiv al Ligei, ne vom face o cestiune de consciinţă şi de onóre din îngrijirea, ca acéstă instituţiă sĕ fiă ferită de fluctuaţiile intereselor vremelnice, fiă ale unuia, fiă ale altuia dintre partidele nóstre politice.**

Scopul senin al Ligei reclamă imperios, ca toţĭ câţĭ suntem membrii ei, sĕ ne considerăm şi sĕ **fim numai Românĭ, fără deosebire de colóre politică,** pe câmpul de activitate a acestei nobile instituţiunĭ.

Fraţii noştri, în afară de hotarele Regatului, luptă şi sufer pentru apărarea naţionalităţei nóstre comune. In acéstă luptă grea, ei aşteptă mângăiere şi sprijin hotărît din partea nóstră. E o datorie patriotică pentru noi toţĭ, sĕ rĕspundem fără şovăire aşteptărilor lor.

Prima condiţiune spre acest sfîrşit este ca noi înşi-ne, pĕtrunşĭ de gravitatea situaţiei sĕ ne reculegem forţele şi sĕ fim uniţĭ în gând şi sentimente. Pentru cei ce au luptat şi luptă, pentru cei ce au suferit şi sufer pentru drepturile la vieţă ale némului Românescu, nu póte fi mai reală mângăere şi încurajare decât consciinţa, că noi înşi-ne Românii din Regat suntem uniţĭ în jurul drapelului Ligei culturale.

Suntem sigurĭ, că toţĭ Românii, carĭ 'şĭ dau pe deplin séma despre necesitatea urgentă de a ridica puterea de acţiune şi prestigiul Ligei, ne vor da tot concursul lor în opera de reînsufleţire a acestei instituţiunĭ, a cărei sórte e constantă preocupaţiune a tuturor, carĭ departe de focul luptelor nóstre politice nu cer decât ca *Liga sĕ prospere şi sĕ fiă pentru toţĭ Românii un sanctuar al iubirei de neam şi de ţĕră.*

Pĕtrunşĭ de greaua sarcină, pe care congresul ne-a încredinţat'o, suntem ferm hotărîţĭ a ne-o îndeplini în consciinţă şi în orĭ-ce împrejurărĭ.

Bucurescĭ, 16 Maiŭ 1896.

Ioan C. Grădişteanu, Colonel V. Obedeanu, C. G. Disescu, M. Vlădescu, Colonel D. Anghelescu, Dr. Al. Obrejia, Eremia Popa, Dr. N. D. Staicovicĭ, D. S. Neniţescu, C. Rădulescu-Motru, A. D. Florescu, V. Al. Miculescu.

SCIRILE ḌILEI.

— 18 (30) Maiŭ.

A 19-a aniversare a tragerii primului tun. Brigada 2-a de artilerie română a sĕrbătorit alaltăerĭ la casarma Malmaison în Bucurescĭ a 19-a aniversară a tragerei primului tun de cătră armata română în rĕsboiul independenţei. Regimentele 2, 6 şi 10 aşeḑate fiă-care în liniă de bătaie, formau un careu mare, în interiorul căruia se aflau două tunurĭ, carĭ au făcut campania, întreg corpul ofiţeresc al brigadei şi preotul cu asistenţii sĕi, carĭ au cântat un Te Deum. După terminarea ceremoniei, trupa a stat la masă în curtea anterióră a casarmei Malmaison. O bandă de lăutarĭ a cântat arii naţionale şi în urmă soldaţii s'au pus la danţ. Serbarea a durat până la órele 3 p. m. La 12 óre a fost banchetul oficerilor întregei brigăḑĭ la marele hotel Bulevard.

—o—

Mórtea unui general renumit. Din Chambéry se anunţă, că generarul conte *Menabrea* a murit în 28 c. acolo. Contele Ludovic-Frederic Menabrea, marchiz de Valdora, general şi om de stat italian, fost ministru, membru al Academiei de sciinţe din Turin, s'a distins mai cu deosebire în timpul rĕsboiului pentru independenţă, apoi la Palistro şi Solferino. El a mai condus operaţiile militare la Ancona, Capua şi Gaëta. In 1866 a semnat ca plenipotenţiar al Italiei tratatul din Praga, şi două lunĭ mai târziu, când Veneţia fu unită cu regatul Italiei, generarul Manabrea a predat regelui Victor Emanuel istorica corónă de fier. Un an în urmă fu însărcinat sĕ formeze cabinetul şi avu doi anĭ preşedinţia consiliului. Generarul a mai fost apoĭ în diferite rîndurĭ ministru.

—o—

Ce glume frumóse fac milenarii noştri. Se scie, că Regele şi Regina României întorcêndu-se din Abazzia, s'au oprit în Budapesta, unde au cercetat şi atelierul pictorului maghiar Munkacsy. Mai târḑiu întrà în atelier şi fostul ministru-preşedinte maghiar Coloman Tisza cu pălăria în cap, fără sĕ cunóscă pe înalţiĭ óspeţĭ, pe când M. Sa, cu memoria-i ageră, l'a recunoscut la moment. De incidentul acesta se folosesce ḑiarul umoristic maghiar „Üstökös“ din Budapesta în Nr. 18 dela 3 Maiŭ crt. şi sub frasa: „Fălos îmĭ place maghiarul“ aduce un tablou înfăţişând atelierul pictorului Munkacsy. Acesta şi Tisza ţin următorul discurs: — „Servus Miska!“ — (Pictorul perplex, şoptind) „Servus, dér vedĭ numai“... — „Cine-i ăsta?“ — „Regle valah!“ — „No; şi ăsta e ceva!“ — De-o parte a celor doi milenarĭ vedĭ pe Regele României tremurând de spaimă, pe cap cu o căciulă mare, plecată pe céfă, ér Regina cu o faţă de tot spăriată. Minunate glume mai fac papricaşii milenarii „civilisaţĭ“. Păcat, că pe Tisza nu l-au posat cu pălăria peste urechĭ cum a întrat în atelier. Numai cismele lungĭ cu turecĭ şi pipa în gură i-au lipsit, ca portretul sĕ fiă desĕvêrşit!

—o—

Pentru editorii de cărţĭ româneşcĭ. D-l *Ión Pop Reteganul,* escelentul nostru scriitor poporal, caută editor pentru următórele opurĭ ale d-sale: 1) *Poveştĭ* (60) *adunate* din popor; 2) *Povestirĭ* (40) originale ale autorului şi 3) *Novele* (20) traduse. Opul dintâiŭ ar da 25—30 cóle de tipar, al doilea 15—20, ér la treilea 10—15 cóle. A se adresa la autorul în Reteag (Retteg, Transilvania). Sunt rugate tóte redacţiunile foilor române de aicĭ şi de dincolo a reproduce acest anunţ.

—o—

Numirĭ. „Monit. Ofic.“ publică decretul regal, prin care d-l Tr. G. *Djuvara* este numit ministru-plenipotenţiar al României la Constantinopol. — Tot-odată publică fóia oficială şi decretul prin care d-l Neron *Lupaşcu* este numit prefect al judeţului Vásluiu.

—o—

Metropolitul din Blaşiu pentru asilul studenţilor bucovinenĭ. Cetim în „Gazeta Bucovinei“ următórele: „La colectele iniţiate pantru asilul de studenţĭ românĭ la Cernăuţĭ a participat în mod marinimos şi Inalt Prea Sânţitul metropolit Dr. Victor Mihalyi din Blaşiu, împreună cu capitolul metropolitan de-acolo. Acéstă faptă frumósă a făcut în Bucovina cea mai plăcută impresie şi, ca un semn de iubire frăţéscă, va încuragia mult aicĭ.“

—o—

Saşii îndrăgiţĭ de mileniu. Nu e destul, că ţeranii saşĭ din Noul săsesc, com. Sibiiu, în frunte cu preotul lor Theil şi cu primarul Konnerth au mers mai sĕptămânile trecute cu mare alaiu la Budapesta, şi s'au arătat de comediă jidanilor adunaţĭ la espositia milenară, — acum Saşii din Petrişĭ, de lângă Bistriţa, nevoind a rĕmâné îndărătul celor din Nou, au mers şi ei, 53 la numĕr, la Budapesta ca sĕ visiteze esposiţia milenară. Ḑiarele din Budapesta spun că Petrişenii au dus şi musica lor cu sine, care s'a produs la esposiţiă, şi care are de gând sĕ dea câte-va concerte în Budapesta. Se vede, că Saşii sunt fórte îndrăgiţĭ de mileniu, căcĭ după cum se vede, plécă acuma comună după comună la Budapesta ca sĕ admire „minunăţiile, milenare“. Frumósă icónă: Jidanii admiraţĭ de Saşĭ!

—o—

Menelik îşĭ bate joct de Italienĭ. Regele Menelik al Abissiniei îşĭ bate acum joc de Italienĭ, pe carĭ i-a bătut atât de crâncen la Adua. La pertractările pentru estradarea prinsonerilor italienĭ, voind adecă Menelik sĕ arate cât de neputincioşĭ sunt comandanţii armatei italiane, a pretins ca guvernul italian sĕ rescumpere pe fiă-care soldat gregar italian cu 1000 talerĭ, pe fiă-care oficer subaltern cu 10.000 talerĭ şi pe fiă-care oficer din statul-major cu — un taler.

—o—

România, o ţĕră a viitorului. La Stutgart s'a tipărit o interesantă carte nemţéscă asupra României. Cartea e întitulată „O ţĕră a viitorului“ şi e scrisă de d-l *Berger,* consul general al României. In ea se arată, ce marĭ înaintărĭ a făcut România sub domnia Regelui Carol şi cât de tare s'au îmulţit bogăţiile ţĕrei în tóte privinţele, înşirând cu numele mai tóte stabilimentele industriale ale României, carĭ în timpul din urmă mai ales s'au îmulţit fórte tare. Scriitorul neamţ profeţesce un mare viitor României şi-şĭ încheiă cartea sa cu cuvintele rostite de Regele Carol la inaugurarea podului peste Dunăre: *„Avêntul scumpei nóstre Românii pe calea mărirei şi a progresului nimenĭ nu va fi în stare sĕ-l împedece“.*

—o—

Musica orăşenéscă va concerta mâne seră, Duminecă, la otelul „Pomul verde“. Printre alesele puncte ale programului se află şi fantasia română „O nópte în pădure“ de Schipek. Inceputul la 8 óre. Intrarea 30 cr.

—o—

Vasilica ei de-odată cu Florica lui Siminoc, cu nevasta lui de acum, că trăesc bine ca doi porumbĭ, şi mult se căia, că a ascultat de măsa. Apoi ér se întărea în fire şi şĭ ḑicea:

Supĕrată-s, nu mĕ las,
Sĕ fac voiă la pismaş.

Apoi se găta frumos şi mergea la joc, ca fetele cele marĭ.

*

In vremea aceea sosesce din cătane Pavelu diacului, care cătănise opt anĭ de-a rêndul, fusese ceva mai mare peste cei mai micĭ. Pe Pavel îl luaseră cătană din şcóle, ér acum venì în haine cătunescĭ cu trei stele la grumazĭ, ómenii-i ḑiceau „domnu filer“. Peste câte-va ḑile desbrăcà hainele cele cu stele şi îmbrăcà haine diecescĭ: ciórecĭ cu şinóre, cămaşă cu creţe, pălăriă mică, pieptar de postav vînăt şi o zeche de pănură sură, dér croită pe domniă, cu bumbĭ şi cu şinóre vinete. Ii sta bine lui Pavel, păşea ca pe strună, scia multe, că dór învĕţase şi prin şcóle şi în cătane. Ér Dumineca cânta în strană lângă tată-s'o. El venì, de venit, acasă, că p'acolo îşĭ împuţise brânza, dér acasă ce sĕ facă? Tată-s'o mai avea o dróiă de copii, marĭ şi micĭ, ér moşiă numai o fărîmătură mică, că doră dréptă-i ḑicala:

Că diacu sĕracu
Când aude clopotu
Ţipă cósa 'n buruene
Şi alérgă la pomene.

Apoi âmblând la pomene, nu se prea măresc moşiile, ba şi din ce-s micĭ se mai micesc. Aşa stând lucrul, mulţĭ purecĭ nu putea face Pavel pe tatăl sĕu, ci trebuì sĕ se gândéscă:

Din ce foc o sĕ trăéscă,
Dér din greu sĕ nu muncéscă?

Cunoscea el pe lelea Ana şi pe Măriuca ei; scia, că lelea Ana are moşiă frumósă; auḑise el, că Măriuca-i despărţită de feciorul Ferecatului, decĭ îşĭ gândì: acolo n'ar fi rĕu de mine, că — şi de are lelea Ana o gură ca o meliţă, dér eu am fost filer, nu ea!

Decĭ începù a se da la joc cu frumosul pe lângă Măriuca, o juca, o strîngea, îi chiuia câte 'n lume şi 'n stele şi din ceea 'n ceea Măriuca uità supĕrarea după feciorul Ferecatului, ér lelea Ana era fălósă, că cel mai învĕţat fecior din sat îi jócă fata 'n tot jocul şi vine serile la ei în poveştĭ.

Din ceea 'n ceea, Pavel peţì pe Măriuca şi o luà şi se mutà la ea acasă.

Acum lelea Ana era şi mai fălósă, tótă se sdrobia spunênd cumetrelor: Nó, nu era mai bine de venia feciorul Ferecatului sĕ şeḑă cu noi, până era ograda plină de vite? Etă, tóte le-am prăpădit cu despărţirea, şi tot mi-am căpĕtat ginere pe fruntea feciorilor.

Fiu-s'o Niculae numai rar abătea pe la ea, şi atuncĭ nu şedea mult, că Pavel filerul le băgase gărgăunĭ în cap, că de aceea abate Niculae pe la ei, ca sĕ-i facă parte din moşiă, dér nu 'i se cade, că moşia a fost numai a lelii Ane, şi decĭ se cade sĕ-o lase tótă fetii. Şi lelea Ana, fălósă, îşĭ bătea pieptul, că moşia va fi a aceluia, a cui va vré ea, că ḑestrea a ei a fost.

Vĕḑênd Pavel cum stau lucrurile, se luà cu binişorul pe lângă babă, îi aducea vinars şi îl îndulcea cu zahăr, ér lelea Ana bea până se făcea curcă şi striga în gura mare, că ginere ca al ei nu mai este altul pe podul pămêntului. In nebunia ei cea mare se duse Măriuca şi cu ginere-s'o la oraş şi făcù cărţĭ după cum o povăţuì el, că ea a vêndut lui Pavel, ginerului ei, tótă moşia şi casa pe banĭ bunĭ, cum a adus el din cătane.

Lucrul acesta îl făcù, ca sĕ nu scie nime din sat, sĕ nu se nădăéscă Niculae şi sĕ-şĭ céră parte. Intabulată fiind tótă moşia pe Pavel, îi era uşor sĕ trăéscă bine, că merse la băncĭ şi împrumutà sută după sută până se suì la vre-o 800 de florinĭ datoria de pe moşiă. In casă era pace şi voiă bună. Beutură şi carne aducea Pavel din gros. Ele, ca muierĭ nepricepute, nu sciau de unde are el atâţia banĭ. Câte-odată ḑicea Măriuca cătră măsa: Mamă, óre de unde are Pavel atâţa banĭ,

Instalarea și întronisarea solemnă a Metropolitului Ciupercovicĭ.

Marțĭ, în 7 (19) Maiu c. s'a sĕvîrșit în pompósa biserică catedrală din Cernăuțĭ instalarea și întronisarea solemnă a noului Metropolit bucovinean *Arcadie Ciupercovicĭ.* In decursul sĕptĕmânei acesteia „Gazeta Transilvaniei“ a publicat dărĭ de sémă lungĭ și amĕnunțite asupra acestei serbărĭ a fraților noștri bucovinenĭ și a adus amĕnunțită descriere a pompósei bisericĭ catedrale cu minunata ei pictură. Restaurarea bisericei a costat la 80,000 fl., fiind ea astădĭ una dintre cele mai pompóse bisericĭ ortodoxe române.

De astă-dată lăsăm sĕ urmeze aci numai pe scurt un raport cel primim din Rădăuțĭ asupra instalărei și intronisărei noului Metropolit:

Rădăuțĭ, 10 (22) Maiŭ.

Dumінecă séra în 5/17 Maiŭ 1895 s'a făcut privighiare de nópte înaintea unui public însemnat; Lunĭ diminéța s'a sânțit noua biserică prin archimandritul Călinescu cu asistență numĕrósă, fiind de față multă lume; în aceeașĭ ḑi séra a mai urmat o priveghiare, ér Marțĭ în 7 (19) Maiŭ s'a început utrenia. Chiar de pe-acuma gemea biserica de public. Pe la 8 óre séra a plecat o deputeția de preoțĭ și mirenĭ dela catedrală în mai multe trăsurĭ, pentru-ca sĕ aducă pe Inalt Prea Sânțitul Archiepiscop la biserica metropolitană.

In timpul acesta s'a postat pe șoséua Ardealului, în fața catedralei, un batalion de cătane cu un comandant voinic în frunte și cu musica militară alăturea. Biserica era frumos împodobită pe dinafară cu steagurĭ în colorile Austriei, ale țĕrii și ale orașului; tricolorul național românesc însĕ, durere, nicĭ pe portalul și edificiul reședinței nu l'am vĕḑut. In ograda catedralei erau stêlpĭ înalțĭ cu ghirlande de brad. Aceștĭ stêlpĭ implântațĭ împrejurul ogrăḑei, precum și cei de-alungul șoselei, erau împodobițĭ cu emblemele țĕrilor austriace. Praporile erau așeḑate dela biserică până la portă șpalir, de-asemenea și miliția forma pe ambele părțĭ șpalir.

Fiind ast-fel tóte gata, veni Archiereul în calésă cu patru cai albĭ ca spuma, condus de deputația amintită. Țĭ-se părea, că vine prorocul Ilie tunând și fulgerând. Tóte trăsurile veniau trecênd pe lângă palatul guvernului. Caii se mișcau în pașĭ ritmicĭ. Ajuns la portal, pe lângă miliția, ce-i făcea onorurile cuvenite, s'a scoborît patriarchul bisericei nóstre jos. Aicĭ l'au îmbrăcat doi teologĭ în mantiă și i-au dat cârja. De aicĭ, pășind Archiereul înainte, binecuvênta pe toțĭ cu crucea, éră cantorii cântau: „Is polla eti, despota“ de 3 orĭ și troparul chramului bisericesc.

Intrând Archiereul în biserică, a înaintat până la iconostas și s'a închinat la icóne. Suindu-se apoi pe amvonul cel cu trei trepte din mijlocul bisericei, a fost îmbrăcat în ornatele archieresci. Atuncĭ sosi comisarul împĕrătesc sub sunetul săcălușurilor și al clopotelor, fiind condus de Archiereu la tronul împĕrătesc, în partea dreaptă. S'a cetit decretul, prin care a fost numit el de Majestatea Sa comisar împĕrătesc la actul instalărei; cetirea s'a făcut în trei limbĭ: germânesce, românesce și sloveno-bisericesce. De-asemenea în trei limbĭ s'a cetit documentul împărătesc, prin care a fost numit Arcadie Ciupercovicĭ archiepiscop și metropolit al Bucovinei și Dalmației. Pe timpul cetirei s'a pușcat din săcălușurĭ și s'au tras clopotele. După asta a împărtășit comisarul împĕrătesc, că Arcadie a depus jurămêntul de fidelitate și strictă observare a tuturor legilor austriace și a celor bisericescĭ în mânile Maiestății Sale.

S'a cetit apoi decretul sinodal, prin care Miron Calinescu a fost numit delegat sinodal pentru actul instalărei. Acest decret s'a cetit românesce și slavono-bisericesce. Pe timpul cetirei s'au dat salve cu săcălușurile și s'au tras clopotele. Apoi s'a cetit Singelia sinodală, prin care se adeveresce chirotonia lui Arcadie în archiepiscop și metropolit, ce s'a sĕvêrșit în biserica sfintei Treimĭ din Viena, prin cei doi episcopĭ din Zara și Cattaro. Acéstă cetire s'a făcut de asemenea în cele două limbĭ.

Acum au luat Calinescu și Reus de Mîrza pe Metropolit de mâna dréptă și de cea stângă și l'au condus la scaunul archieresc dimpreună cu representanții metropoliei și ast-fel l'au întronisat. Calinescu i-a înaintat apoi crucea, ca semnul și steagul creștinismului. Dignitarii bisericescĭ, îmbrăcațĭ în ornate, au sărutat Archiereului mâna, tot-așa și archimandritul de scaun Repta. Pe când se întêmplau acestea, săcălușurile nu mai încetau de trăsnit și clopotele sunau din gros și fórte armonios, de li-a merge vestea pese nouĕ mărĭ și nouĕ țĕrĭ.

In sfêrșit s'a început și s. liturgiă, funcționând însu-șĭ Metropolitul. A cântat corul seminarial, déră și societatea „Armonia“. Damele au cântat atât de armonios, atât de melodios, de m'au încântat. Așĭ voi însĕ, ca aceste damicele sĕ ne farmece cât mai des prin cântările lor ângerescĭ, revĕrsate de pe buze roșĭ ca cireșele și dulcĭ ca mierea.

La 2 óre d. am. s'au predat Metropolitului temporaliile în mod solemn, în sala festivă a reședinței. După ce s'au luat tóte la protocol, și după-ce a primit Metropolitul inventările, sigilul archiepiscopal și cheile în sémă, s'a încheiat festivitatea instalărei.

Ospĕtărescu.

Contra mileniului.

In ședința camerei austriace de alaltăerĭ, *Lueger* împreună cu soții sĕi de principii făcură următórea propunere: „Așa numita sĕrbare milenară în Ungaria e o cestiune, care pentru statul Austria are cel mult o însemnătate dăunăciósă. Décă însĕ guvernul austriac nu are puterea, de-a combate unele pretensiunĭ maghiare, carĭ strică legăturilor statului nostru cu strĕinătatea, atuncĭ cel puțin ar avé datorința, de-a observa o *atitudine neutrală* față cu numita serbare. Incidentele dela universitate, precum și procederea poliției la singuratice adunărĭ, dovedesc însĕ, că guvernul *voiesce sĕ suprime* orĭ-ce manifestare contra mileniului maghiar. După ce însĕ noi vedem în premergerea acésta o vătămare a drepturilor de stat ale fia-cărui cetățén, și după ce suntem de părere, că unui guvern austriac *nu i-ar fi permis* sĕ se privéscă ca organul de esecutare al guvernului ungar, facem urătórea propunere: guvernul este provocat, *sĕ sisteze persecuțiile* pornite pentru demonstrațiunile contra serbărei milenare ungare, și sĕ păstreze dreptul fiăcăruia de a-șĭ da în mod neatârnător părerea“.

*

Din *Miava* se scriu următórele: Locuitorii slovacĭ ai comunei *Brezova* nu prea nutresc marĭ simpatii pentru Maghiarĭ, și deja în ḑiua, în care s'au plantat pomii milenarĭ înaintea școlei evreescĭ de acolo, au început a arangia demonstrațiunĭ antimaghiare. Când învĕțătorul jidan începù o vorbire „patriotică“ școlarilor, esplicându-le însemnătatea mileniului și botezând pe unul dintre pomii milenarĭ cu numele „Arpad“, deodată, ca la comandă, se audiră strigăte de batjocură și înjurăturĭ contra Maghiarilor și contra limbei maghiare, însoțite de sbieretele femeilor slovace. Séra se continuà demonstrațiunea înaintea casei comunale, o cétă de tinerĭ slovacĭ începù a înjura pe Maghiarĭ, mileniul, pe Jidanĭ, și cântà poesii antimaghiare. De atuncĭ încóce, se ḑice, că demonstrațiunile în fiăcare séră se repetă. In nóptea dela 19 c. fură smulșĭ și nimicițĭ pomii milenarĭ, sĕdițĭ înaintea școlei jidovescĭ.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 17 (29) Maiŭ. *Metropolitul Primat a fost suspendat* (?) și înlocuit printr'o locotenență metropolitană, compusă din Metropolitul Iosif al Moldovei, episcopii Partenie și Timuș. E vorba *de darea în judecată* a Metropolitului din partea sfântului Sinod.

Viena, 29 Maiŭ. In ședința de aḑĭ a dietei austriace, *Lueger* întrebà, pe ce basă guvernul austriac sprijinesce serbarea mileniului, care nicĭ nu e o serbare a statului ungar, ci numai împlinirea unei mii de anĭ dela năvălirea lui Arpad? Vorbì aspru în contra Ungurilor și a Ungariei, terminând cu declarațiunea, că *orĭ-ce Austriac patriot și naționalist trebue sĕ se ferescă a lua parte, orĭ a sprijini mileniul*, ér despre guvernul austriac ḑise, că n'a avut drept sĕ regulariseze pe cei ce au demonstrat contra mileniului.

Ministrul instrucțiunei publice *Gautsch* rĕspunse, că guvernul a fost silit sĕ ia posițiă față de demonstranțĭ, deóre-ce e dator a ține și mai departe bune raporturĭ ca Ungaria. — Moțiunea de urgență a lui Lueger a fost respinsă.

HIGIENA.

Despre îmbrăcăminte și lux.

„Fit ex his consuetudo deinde natura“. *(Quintilian).*

După nutremênt, a doua lipsă neîncungiurată a omului pus în față cu natura a fost îmbrăcămintea și locuința. La începutul omenimei în stadiul primitiv, vedem pe om acoperindu-se cu frunḑe de arborĭ, în loc de îmbrăcăminte; al doilea stadiu de îmbrăcăminte a fost cel pregătit din piei de animale. Când a ajuns omenirea la prelucrarea lânei și a inului pentru îmbrăcăminte, a fost ajuns deja la un grad de cultură.

Tóte ființele viețuitóre pe suprafața pămêntului au îmbrăcămintea lor dela natură, numai omul este și se naște fără îmbrăcăminte, dér în scurt timp el se îmbracă cu pielea tuturor viețuitórelor.

Ómenii în vechime au locuit în climele calde și de aceea n'au avut trebuință de îmbrăcăminte. Inmulțindu-se însĕ omenirea și trecênd în climele mai recĭ, au simțit trebuința îmbrăcămintei.

Materiile, carĭ se întrebuințéză pentru îmbrăcăminte, sunt: inul, bumbacul, lâna și mĕtasa.

Imbrăcămintea servesce omului spre a-l apĕra contra influenței externe vătĕmătóre corpului, care din natură este fórte puțin apĕrat prin sine însu-șĭ; cu tóte acestea obiceiul, fantasia și mai pe sus de tóte moda a produs diferite porturĭ nedemne, carĭ sunt fórte vătĕmătóre sănĕtăței.

---

de tot mereu aduce beutură și carne? Ér baba-i rĕspundea: Próstă eștĭ tu, dór banĭ fac cărturarii, apoi dór Pavel e cărturar, veḑĭ că face un comințău — capătă 2—3 pițule, face un conțrătuș — capătă 2—3 pițule, apoi veḑĭ că tot dus prin sat e, și când vine, nu vine cu mâna gólă.

Așa trecură vre-o cincĭ anĭ. La lucrul câmpului nu-l vedea nime, moșia tótă ó da în parte, vite nu ținea mai mult de câte-va gàliciórе și un porc de Crăciun; o vacă cu lapte îșĭ cumpărà însĕ, de care grija Măriuca și cea babă. Și tóte mergeau bine. El se scula diminéța, mânca, îșĭ aprindea țigara și hai în sat, de unde nu venia de altă-dată până 'n séră, petrecea prin crîșmă cu cei câțĭ-va Jidanĭ ce erau în sat, și sĕ juca cu ei în cărțĭ. Dér casa lui nu ducea lipsă, că erau banĭ la bancă.

Odată vine Pavel acasă cu o tăbliță de tinichea (pleu) cu slove de aur și o bate pe stâlpul porții. „Ce-i asta, Pavele?“ întrebară muieriie. „Ce-i asta?“ rĕspunse el — „ĕsta-i lucru mare; uitați-vĕ, mi-a venit chiar dela împĕrățiă tăblița asta sĕ-o bat pe stêlp, ca tot omul sĕ scie, că am slujit pe împĕratul cu credință, și de s'ar întêmpla cineva sĕ dee foc la casă, împĕrăția îmĭ plătesce pentru ea o miiă de florinĭ“.

Muierile clătinau din cap: sĕraca învĕțătură, bună-i ea! Ele creḑură minciuna lui Pavel. Dér adevĕrul era altul. El adecă mai cerusă două sute de florenĭ împrumut dela bancă, dér de acolo i-au rĕspuns așa: 800 ți-am dat, dér casa nu-ți e asigurată în potriva focului; asiguréză-o și-țĭ mai dăm 200, dér apoi nu mai mult. Și-șĭ asigurà Pavel casa într'o miiă de florenĭ și puse tăblița pe stêlpul porții.

*

Era prin postul Crăciunului, chiar la sfântul Niculae. Un frig de crepau și lemnele de frig. Chiar atuncĭ era mare bucuriă în casa lui Niculae a lelii Ana, că-i făcuse nevasta un copil și voia sĕ-l boteze în ḑiua de sfântul Niculae, sĕ-i pună nume ca la tată-s'o. La botezul micului Niculiță se duse și lelea Ana și Pavel și Măriuca cu tustrei copii, ce-i aveau; puse Pavel pe cei doi mai mărișorĭ pe o săniuță și baba-i trase, ér pe cel mai mic îl duse Măriuca în brațe. Pavel mergea ca un haiduc cu sugara 'n gură și cu bățigașul în mână, înapoia lor.

Ospĕțul botezului ținù mult; iérna ḑilele sunt ceas de scurte, decĭ de pe la ojină se aprinse luminările. Preotul merse cólea pe 'nsĕrate acasă, petrecut de Pavel, care spuse celorlalțĭ mesenĭ, că îndată vine, numai petrece pe părintele. Nime nu-șĭ bănuia nicĭ un rĕu, toțĭ erau cu voiă bună. Dér e lung drumul, din capul din jos al satului, de lângă móră, unde era casa lui Niculae, până 'n mijlocul satului la casa parochială. Pavel însĕ petrecù pe părintele omenesce, povestindu-i din cătuniă lucrurĭ, de carĭ numai opșitarii sciu povesti. Când fù la pórta părintelui, dete nópte bună și se întórse, dér — după cum ḑise către părintele — m'oiŭ abate p'acasă, sĕ vĕd, ce-mĭ fac vituțele.

S'abătù p'acasă. Casa lor era pe ulița din dos, decĭ dela părintele apucà calea aceea. Casa Ferecatului era numai peste drum de a lor. Se uità bine, décă este orĭ ba lumină la Ferecatul, și vĕḑênd, că nu-i, se mai uità pe drum în sus și 'n jos, dér nu vĕḑù pe nime, nicĭ că putea vedé, fiind o bură din cer până 'n pămênt, încât la 5 pașĭ nu vedea omul.

Apoi se duse și întrà în casă, luà repede în brațe ce-i era mai de-a 'ndĕmână: perinĭ și haine de pat, și le duse chiar în fundul grădinei în omĕt. Inturnând pe la grajd, deslegà vaca și vițelul și lăsà ușa deschisă, apoi mai întrà odată 'n casă, deschise o ladă și ér luà din ea în brațe și duse în omĕt în fundul grădinei. Și venì și a treia-óră. Atuncĭ aprinse lumina și mai scociorî prin ladă și prin casă după câte ceva și er o stinse și dă raita în fundul grădinei, cu ce avea în brațe. Apoi merse în dosul casei, puse în strașina cea de pae un toc de lemnușe și lângă ele o bucată de éscă aprinsă; în tus-patru cornurile casei făcù așa, și nime nu-l oprì, cu tóte că cine-va îl vedea, și acel cineva era Vasilica

Numai acea îmbrăcăminte se póte numi folositóre, care apěră corpul, în měsura însuşirilor individuale, contra frigului, căldurei, umedelei, şi altor lucrurĭ vătămătóre. In fine mai este a se ţine sémă de bunacuviinţă, ca ómenii sě presinte chiar şi prin hainele lor un exterior plăcut şi frumos.

Dintre materiele pentru îmbrăcăminte, carĭ ţin mai multă căldură, este lâna; inul ţine mai puţin cald dintre tóte, ér bumbacul mai puţin decât lâna. Cu cât ţesătura de lână va fi mai rară şi mai mole, cu atât ţine mai bine căldura.

Colórea hainelor negre primesce mai curênd căldura decât celelalte, ér colórea albă primesce mai târdiu decât tóte.

Etatea omului are şi ea o mare însemnătate în acéstă privinţă. Cu cât omul este mai tiněr, cu atât produce mai puţină căldură şi prin urmare se rěcesce mai curênd.

In etatea juneţei omul resistă mai mult contra frigului; în etatea bărbăţiei resistă şi mai mult, ér în etatea bětrâneţei ajunge ca copiiĭ, de nu mai póte resista de loc la frig.

Sexul jócă un mare rol în privinţa necesităţii căldurei. Ast-fel femeile au mai mare trebuinţă de căldură, decât bărbaţii.

Imbrăcămintea capului. In anticitate la Grecĭ şi la Romanĭ capul nu se acoperea nicĭ-odată, decât numai în călětoriă, la resbel şi la casurĭ de bólă. Numai pe timpul lui Carol al VIII, regele Franciei, s'a adoptat obiceiul, de-a se acoperi capul.

Capul trebue mai bine a se ţinė mai rěcoros, decât călduros; în climele prea aspre trebue a se întrebuinţa însě căciula. Vara se va întrebuinţa pălăria de pae cu bordurĭ marĭ, spre a apěra capul de căldura prea mare a sórelui. Trebue sě se scie însě, că pălăria sě fiă cât se póte de uşóră.

Nóptea, şi în casă în timpul dilei capul trebue sě fiă descoperit. Bětrânilor însě li-se permite, ba chiar se prescrie, ca nóptea în timpul somnului sě pórte o mică scufă de bumbac pe cap, care îi apěră de rěcélă.

Pěrul, acoperemêntul natural al capului, n'are în genere lipsă de altă îngrijire, decât de a se întreţinė curat prin pieptěnare şi câte-odată prin spălare cu apă rece.

Faţa nu are lipsă de a fi acoperită, decât numai când sunt gerurĭ prea marĭ, şi şi atuncĭ numai când mergem la câmp.

Gâtul în vechime se purta gol. Numai în secolul al XVIII s'a adoptat cravata. Cravata, spre a nu fi vătěmătóre, trebue sě nu strîngă gâtul, sě fiă fórte uşóră şi sě nu producă mare căldură, pentru că din acéstă causă se póte produce congestiune la cap.

Corpul în anticitate, la Romanĭ, era îmbrăcat după trebuinţele higienice. Abia sub August s'a întrodus cămaşa, care până atuncĭ nu se întrebuinţa şi care este de prima necesitate.

Cămaşa are de scop a absorbi sudórea corpului şi prin acésta îl feresce de iritaţiunea şi bubele, ce s'ar nasce din causa iuţelei sudórei cu contactul hainelor. Cămaşa trebue sě fiă de pândă de in, de cânepă séu de bumbac. Ea nu trebue sě fiă nicĭ prea grósă, ca sě nu iriteze pielea, nicĭ prea subţire, spre a putė absórbe sudórea. Cămaşa trebue schimbată cel puţin de douě-orĭ pe sěptěmână, avênd deosebit o cămaşă pentru nópte, spre a nu durmi cu cămaşa de di, spre a-o lăsa sě se aeriseze şi sě se usuce de sudórea absorbită în cursul dilei.

Brêul (cingětórea), întrebuinţat de poporul nostru românesc, este fórte sănětos de purtat, fiind-că apěră stomacul şi pântecele de rěcelĭ fórte rele. Ar fi fórte higienic şi pentru ómenii de pe la oraşe sě pórte brêu pe sub vestă, chiar de-ar fi subţire de mětase, pentru că apěră stomacul de bóle, ca inflamaţiunĭ (umflăturĭ) de maţe, de ficat etc.

Hainele ţěranului român sunt fórte higienice şi conforme cu trebuinţele naturei. Vestmintele, carĭ învělesc organele pieptului, pântecelui, etc., trebue sě fiă făcute cu îngrijire, fără a împedeca cât de puţin funcţionarea organelor.

Pentru femei, sunt fórte vătěmătóre corsetele. Ele sunt causa principală a bólelor, ce consumă sexul femenin mai mult. Corsetul, care strînge pieptul peste tot, stâlcesce mamelele (ţîţele), împedecă desvoltarea glandelor lăptose, şi face pe femeile de astădĭ nedemne de a-şĭ împlini una din cele mai sacre datorii, acea de mamă nutritóre. Afară de acestea prin continua apăsare a corsetului pe piept se opresce respiraţia şi circulaţia sângelui prin plămânĭ. De aci provin diferite bóle, carĭ ajung a fi necurabile şi numai singur negrul mormênt le cureză.

Imbrăcămintea trebue sě fiă cât se póte de simplă, fără a cădė în patima bólei luxului; căcĭ frumseţa este o podóbă a naturei şi este dat omului dela natură, ca sě o iubéscă. Datoria nóstră este de a întrebuinţa orĭ-ce mijloc drept, ca prin graţiile înfăţişărei şi purtărei nóstre celei dinafară sě deşteptăm bunăvoinţa privitorilor noştri; pentru că lipsindu-ne gătelĭ străine, adecă pietre scumpe şi alte obiecte de lux, trebue cel puţin curăţenia sě fiă a nóstră, înfrumseţare şi ornament.

Cheltuelile făcute pentru trebuinţele nóstre stricte sunt iertate şi devin mijlóce de hrană pentru mulţĭ. Sě încungiurăm însě abusul şi sě nu sărim peste limitele puterei nóstre. Cheltuelile lesne se prefac în risipe, când vom sări peste limitele averei nóstre; urmând însě ast-fel, ne espunem pe noi şi pe ai noştri pericolului de a cădė în sěrăciă şi a petrece bětrâneţele în suferinţe.

Rěu este luxul când se face vătěmător sănětăţii corpului, căcĭ corpul, deşi este în sine ţěrînă, cu tóte acestea este un ce sacru, care nu trebue sě l vătěmăm şi sě-l despreţuim, căcĭ Dumnedeu ni-l'a dat ca organ al nemuritorului nostru suflet, ca sě lucrăm cele folositóre în acéstă lume.

Rěu este luxul când pătéză nevinovăţia inimei nóstre; sě nu socotim, că valórea nóstră stă în exterior, străluciri şi podóbe, adecă în haine, giuvaericale, în locuinţe şi petrecerĭ pompóse, cu carĭ voim sě spăriem pe cunoscuţii noştri. Luxul este o urîtă şi rea patimă, căcĭ printr'ênsul ne facem obiectul defăimării tuturor ómenilor înţelepţĭ, şi ne lipsim de veselia dilelor nóstre celor viitóre.

(Va urma.)

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Cultura legumelor.

III.

Ridichile (Raphanus sativus) sunt de patru felurĭ: de lună, de vară, de tómnă şi de iérnă. Pentru cultura lor se recere un pământ mai gras, fraged, puhav şi rěcoros.

Ridichile nu se prea cultivă singure, cu deosebire cele de tómnă şi de iérnă, ci mai cu sémă printre napĭ şi verde. Sěměnatul celor de lună se póte face încă din Martie începênd, în fiă-care lună, până tómna. Acestea trebue mereu udate pe timp de secetă, căcĭ la cas contrar se coc în pământ şi se fac tot găunóse.

Ridichile de tómnă se pot sěměna din Maiŭ începênd, până prin Iunie; cele de iérnă prin Iulie şi August. Lucrul mai însemnat la cultura lor este, ca ele sě fiă mereu săpate, ér la sapa din urmă sě li-se adune şi pământ pe lângă răděcină, căcĭ crescênd prea mult afară din pământ se fac de tot usturóse. Peste iérnă ridichile se păstréză în pivniţe séu în gropĭ săpate în pământ, de unde se scot numai atuncĭ, când avem trebuinţă de ele. Pentru sěmênţă se aleg cele mai marĭ şi mai frumóse.

Hreanul (Cochlearia armoracea) este de douě felurĭ: *sělbatic*, care cresce şi de sine necultivat prin fênaţe, şi domestic, care se cultivă din răděcinĭ séu sadurĭ; el iubesce asemenea un pământ bun, gras şi săpat afund, séu chiar rigolat. Primăvara se fac straturile, în carĭ se pun apoi răděcinile. Răděcinile se pun tot cam de o jumětate de metru unele de altele; ele nu se înplântă drept în jos prin pământ, ci se pun piediş séu mai mult orisontal, aşa ca pământul sě se vină pe ele de 20 centimetri de gros.

Straturile se sapă şi se curăţă de buruénă ca şi pentru celelalte legume, ér prin Iulie se trage pământul de pe răděcinile de hrean şi se curăţă de cele laterale, lăsându-se cele gróse tot acolo şi acoperindu-se din nou cu pământ, până tómna când se scot şi se pun în pivniţe, ca şi ridichile. Răděcinile laterale, carĭ mai cresc până tómna, precum şi vêrfurile celor gróse, se pot întrebuinţa în primăvéra viitóre din nou la sădit, deórece el se prăsesce numai din sadurĭ.

Sfecla roşiă (Beta vulgaris rapacea) séměnă cu ridichile şi se cultivă întocmai ca şi acestea; ea iubesce pământul gras şi mai uşor, dér sě nu fiă gunoit prospět. Sěměnatul ei se face în cuiburĭ, în carĭ se pun dela 2—4 fire. Acestea după ce rěsar şi au câte şese frunde, se mai răresc pe unde sunt prea dese şi sě rěsădesc pe unde sunt prea rarĭ. Peste vară se sapă mai de multe-orĭ, éră peste iérnă se păstréză în pivniţe în năsip, ca şi ridichile. La sfeclele destinate pentru sěmênţă, nu e bine a li-se tăia séu rupe, tómna când se scot, frundele din mijloc, deórece într'un asemenea cas nu pot produce lujerĭ pentru sěmênţă.

Morcovul (Daucus carota) iubesce un pământ bun, gras şi uşor, care trebue sě fiă săpat cel puţin de o jumětate de metru afundime, ca sě aibă loc sě créscă şi sě-şĭ desvólte răděcinile; el se prăsesce din sěmênţă, care se séměnă amestecată cu ţěrînă séu năsip, deórece are datina de a se cocoloşi, aşa încât nu se póte împrăscia potrivit. După ce s'a sěměnat sěmênţa în straturĭ, acestea se bătucesc puţin, apoi se lasă până când rěsar, atuncĭ se plivesc, sapă, răresc şi rěsădesc, după cum se vede trebuinţa. Peste vară trebue udaţĭ şi săpaţĭ adese-orĭ, décă voim sě prăsim morcovĭ bunĭ, marĭ şi groşĭ.

Morcovii încă sunt mai de multe

Ferecatului, care întrebase pe popa, că ce pajură de aur a căpětat Pavel fileru, de-i la el pe stêlpul porţii. Şi după ce preotul îi spuse, Ferecatul numai decât îi gâcì gândul, că adecă vrea sě-şĭ aprindă casa cea vechiă de bârne şi acoperită cu pae, apoi banca sě i o plătéscă şi cu banii sě 'tráéscă dile albe, ér casa sě i-o facă ómenii de milă şi pomană.

In diua de sfântul Niculae, după ce petrecuse Pavel pe preotul, se duse şi se uitase la Ferecatul la feréstră şi nevědênd lumină, credea, că aceia dorm. Dér nu dormiau, ci şedeau în poveştĭ pe 'ntunerec, ca omul când n'are ceva lucru mare şi desfăceau cucuruz pentru porcii cei din coteţ. Când se uità Pavel pe feréstră, Ferecatul chiar se ridicase de lângă cotarca cu cucuruz şi merse sě bee apă. Cofa cu apa era sub feréstră, decĭ aruncându-şĭ ochii, fără voiă, zărì pe Pavel stând în mijlocul drumului şi uitându-se în tóte părţile, apoi apucând spre casa lui, care era în mijlocul unei grădinĭ fórte marĭ.

— „Sě eşĭ, měi Vasilică, pân' afară, dér ia-ţĭ cojocul şi furca cea de fier; stăi tu la noi în dosul porţii, dór vei vedė ce face „domnul filer“ (cum îi diceau ómenii 'n glumă) sě nu păţim adĭ o nepăţită“.

Vasilica numai decât se nădăì, îşĭ îmbrăcà cojocul şi căciula, apoi de după uşă îşĭ luà furca cea de fier şi merse la pândă. Prin pórtă nu putea vedė pân' acolo, că bura era désă, de puteai tăia cu bricéga 'n ea, şi casa lelii Ană era departe de drum. Decĭ Vasilica se luà şi trecù drumul încet şi pe fóle, ca şerpele, până era la pórta lui Pavel. Nicĭ de-acolo nu vědù nimic, dér nu merse mai adrópe, ci stětù aci locului cu ochii ţintiţĭ la ferestrile casei lui Pavel. Când Pavel a aprins o lécă lumina, de-a mai scociorît prin ladă, a vědut Vasilica limpede, dér n'a dis nimic. Vědut'a el şi când a pus ceva în cornurile casei, dér ér n'a dis nimic. Ca fulgerul de iute i-a trăsnit prin minte, că în adevěr, Pavel vré sě dea foc casei, dér tot atât de iute vědù şi aceea, că în primejdiă nu e nicĭ un vecin, fiind casele fórte departe unele de altele şi ométul mare. Decĭ îşĭ gândì: Hai drace hai! Şi-i dete pace.

Dér când dă sě ésă Pavel afară din ogradă şi sě mérgă la cumnatu-s'o, atuncĭ Vasilica îl opresce 'n loc, ţinêndu-i furca oblu înaintea ochilor: „Stăi, că te împung, ce-ai făcut? Du-te şi ia focul, orĭ te împung ca pe un şerpe!“

Vorbele aceste le dise Vasilica atât de tare, cât rěsunà uliţa de gura lui. Ferecatul într'o săritură fù afară, cu furca de fier în mână şi el, şi strigând pe la ceialalţĭ vecinĭ. Pavel sta între furcile cele de fier înmărmurit. Cerca sě fugă, furca lui Vasilică îl rănì la pulpa din jos a piciorului de cădù jos.

Intr'aceea mai sosiră câţĭ-va vecinĭ: bărbaţĭ, muierĭ, copii, sě vedă ce e? Vasilica-i striga 'ntr'una: „Du-te şi scóte focul de unde l'ai pus, că de prinde casa a arde, acolo te arunc ca p'un snop“.

Dér atuncĭ câţĭ erau de faţă toţĭ cu un glas strigară: „Tulvai foc!“ şi-şĭ ţintiră ochii spre casa lelii Ane, care luase foc din patru părţĭ deodată. Pe o clipită îşĭ pierduse toţĭ cumpětul, ca ómenii, carĭ nu vědușeră aşa o întêmplare, că pân'atuncĭ nu fusese chiar nicĭ un foc acolo, din 1848, când aprinseseră Ungurii satul.

Stetură încremeniţĭ o minută, Pavel dă repede sě se ridice, când zăresce focul, dér cade jos, piciorul îi sângera rěu. Atuncĭ Ferecatul strigà: Muierĭ, legaţĭ care-va piciorul lui Pavel, tu Vasilică mergĭ de slobodĭ vitele din grajd sě nu ardă acolo, de a lua şi grajdul foc. Voi staţĭ şi aruncaţĭ omět, de s'a stinge bine, de nu, sě nu sară baremĭ focul în vecinĭ!

Toţĭ făcură aşa. Unii alergară la biserică sě tragă clopotele într'o-

felurĭ: de vară, timpurii, roșii, cilindricĭ, parisianĭ, holandesĭ ș. a., de tómnă, braunschveig, james, violețĭ, roșii ș. a.; cei destinațĭ pentru sĕmênță se păstréză în pivnițe în năsip, de unde se scot primăvara și se pun în straturĭ pentru a face sĕmênță. Morcovii pot iérna și în pămênt, décă straturile se acoper cu puțin gunoiŭ ca sĕ nu degere.

I. Georgescu.

Starea sĕmĕnăturilor în România.

In *România* scirile privitóre la recolta anului actual sunt escelente. La început era óre care témă, că grâul sĕ nu fi suferit; unele grâne erau cam rarĭ. Tot așa erau unele îngrijirĭ în privința rapiței, carĭ în parte au și suferit. Se póte dice, că 5% din sĕmĕnăturile de rapiță au perit, dér restul e bun și promite o recoltă bună. Cu-lesul va începe în curênd.

Fênul e asigurat și abondant în cele mai multe locurĭ. Grâul, sĕcara, orzul sau întărit la rădĕcină și înfrățesc bine; chiar grânele cele rarĭ s'au îmbunĕtățit. Sĕmĕnăturile de cucuruz s'au făcut pe-o mare întindere și în condițiunĭ bune. Unii au început chiar înteiul prășit (săpat) dér în genere, mai ales la sătenĭ, porumbul e cam întârdiat.

Părerea generală este, că România va avé o recoltă bună. Trebue numai vr'o 10 dile căldură și o plóiă bună pe la sfîrșitul lunei.

Prețurile încă încep a se mișca în porturile dunărene. Stocul vechiŭ de cereale s'a scurs aprópe cu totul, dice „Timpul“, și s'a început transacțiune pentru recolta viitóre.

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 26 Mai de 9179 capete, la 27 Maiŭ au întrat —.— capete și au eșit 34 capete rĕmânênd la 28 Maiŭ un numĕr de 9,144 capete

Se notéză marfa: unguréscă veche grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. pană la —.— cr. ușoră dela —.— cr. pană la —.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Călendarul sĕptĕmânei.

MAI. are 31 dile. FLORAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	19 S. m. Patriciu	31 Anghelica
Lunĭ	20 S. m. Talaleu	1 Iunie Nicodim
Marțĭ	21 Const. și Elena	2 Efraim
Mer.	22 Cuv. m. Vasilie	3 Erasmus
Joi	23 Cuv. p. Michail	4 † Diua D-lui
Vin.	24 Cuv. S. Simeon	5 Bonifrațiu
Sâm.	25 † Afl. c. sf. Ioan	6 Norbert

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 27 Maiu n. 1896.

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6.90	7.—
Grâu dela Tisa	80	6.95	7.05
Grâu de Pesta	80	6.90	7.—
Grâu de Alba-regala	80	6.90	7.—
Grâu de Bácska	80	7.—	7.10
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕmințe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.30	6 35
Orz	nutreț	60—62	4.40	4 70
Orz	de vinars	62.64	—.—	5.—
Orz	de bere	64.66	—.—	—.—
Ovĕs		39.41	6.05	6.35
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

Prețul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	27.—	35.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănățénă	—.—	—.—
„	roșiă	27.—	29.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	50.50	51.—
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	46.—	47.—
„	afumată	51.—	52.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în butĭ	11.—	11.50
„	din Serbia în sacĭ	10.75	11.25
Lictar	slavon nou	14.—	14.50
„	bănățenesc	12.50	13.50
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
„	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 29 Maiu st. n. 1896.

Mĕsura seu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	60
„	Grâu mijlociu . .	5	50
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mestecat . .	3	40
„	Sĕcară frumósă . .	3	60
„	Sĕcară mijlociă . .	3	10
„	Orz frumos . . .	3	—
„	Orz mijlociu . . .	2	80
„	Ovĕs frumos . . .	2	30
„	Ovĕs mijlociu . .	2	20
„	Cucuruz	3	20
„	Mălaiu	5	—
„	Mazăre	6	20
„	Linte	7	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênță de in . .	7	60
„	Sĕmênță de cânepă	5	10
„	Cartofĭ	—	80
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	48
„	Carnea de porc . .	—	49
„	Carnea de berbece .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit .	32	—

Bursa de Bucurescĭ

din 27 Maiu n. 1896.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101 ¹/₄
Renta amortisabilă . . .	5%	„ „	99.—
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	100.—
„ „ din 1893	5%	„ „	100.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.
„ „ (Impr. de 32. ¹/₂ mil.	4%	Ian.-Iulie	86 ¹/₂
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	87.¹/₄
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	87.³/₄
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	87.¹/₄
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87.¹/₄
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	100 ³/₄
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	287.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.—Iul.	97.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	98 —
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	93 ⁵/₈
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	—.
„ „ „ „	5%	„ „	89 ¹/₂
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	83.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1584.
Banca agricolă	500	150 v.	207.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	407.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	422.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	310 —
Soc. Rom. de Constr ult. div. 15 l.	250	„ „	185.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	105.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.09

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4¹/₂%
Casa de Depunerĭ	5¹/₂	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3¹/₂%

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.35
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4¹/₂% .	124.10
Impr. căil. fer. ung. in argint 4¹/₂%	101.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungure 4% . . .	96.65
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.25
Imprum. ung. cu premii	151.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.75
Renta de hârtie austr.	101.25
Napoleondorĭ.	9.52
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.75
London vista	120.—
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.95
Note italiene.	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Maiŭ 1896.

Bancnote rom.	Cump. 9.48	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump. 9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.50	Vênd.	9.52
Galbenĭ	Cump. 5.62	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump. 126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

dungă, alții cercau în tot chipul sĕ stingă focul, dér nu era chip, că din patru locurĭ luase casa de-odată foc și acoperișul era de paie vechĭ, ér păreții de bârne mâncate, de carĭ și ardeau pârâind. Noroc, că nu se aprinseră și alte case, mulțămită împrejurării, că era casa chiar în mijlocul grădinei, depărtată de gardurĭ și ométul era mare.

Când ajunse lelea Ana acasă, frângându-șĭ mânile și Măriuca bocindu-se, nu mai era chip sĕ se apropie cineva de casă, că era ca un unic cărbune înflăcărat.

Pe Pavel l'a dus atuncĭ numai decât primarul la casa satului, unde l'a dat în pasa străjilor și a făcut arătare la judecătoriă.

Diminéța veniră în sat trei cărute cu domnĭ, unii dela judecătoriă, alții dela banca cea de asigurare și alții dela banca cea cu banii. Au luat protocóle, au dus pe Pavel cu ei, și de atuncĭ nu l'a mai vĕdut nime în sat; banca de asigurare la pârît, căcĭ a vrut sĕ-i înșele, și l'au judecat la închisóre grea pe trei anĭ de dile. Banca cu banii scóse domnĭ dela judecătoriă la fața locului și vêndură grădina și moșia pentru cele 800 fl., ce le împrumutase Pavel. Grădina o cumpĕră Ferecatul, că era numai peste drum dela casa luĭ, ér moșia o cumpĕră Niculae, feciorul lelii Ane. Lelea Ana își frângea mânile și striga în gura mare: Tudumănesc, că-s a mele, nu le vindețĭ! Dér judecătorii îi arătară scris negru pe alb, că ea le-a vêndut lui Pavel, ér el le-a zălogit la bancă.

Acum ce era sĕ facă lelea Ana cu Măriuca ei draga mamii?

S'au tras la Niculae, care le primi cu bunĕtate, cu tóte că din averea părintéscă nu căpĕtase nimic, și nu le împută în vecĭ vre-o vorbă, nicĭ el, nicĭ muierea luĭ. Dér lelea Ana tot pómă bună rĕmase; décă nu putea striga ca odată: „Tot e al meu ce-i aicĭ“, nu se putea răbda totușĭ sĕ nu dică: „Hei, sĕracă lume, când eram io 'n vremea mea, altcum purtam găzdușagul, nu ca voi!“ Atuncĭ Niculae îi dicea amărît, dér cu blândețe: „S'a vĕdut, mamă, nu te lăuda, că scie satul tot“.

Ómenii din sat, când dau în vorbă de întêmplarea acésta, dic cu toțĭ, unul ca altul: Bună pómă-i lelea Ana! Pe bietul George l'a băgat în grópă cu gura ei, pe feciorul-s'a cu noru-s'a i-a duduit din casă cu gura ei cea bună; fata și-a despărțit'o de omul cel de omenie, cu gura ei; moșia a păpat'o cu mintea ei cea mare, și acum șede la Niculae, care mai an țĕr nu era bun de nimica.

Apoi spre încheiare mai dic ómenii așa: Vai de loc, când e muierea mai mare 'n casă! Er bĕtrânii satului dic așa: Minte de muiere și pace!

Reteag, 1896.

Ión Pop Reteganul.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.